
РЕШЕНИЕ

с.Малая Цильна

КАРАР

27 июль 2017 ел

№ 19/2

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл
жирлеген төзекләндрү кагыйдәләрен раслау турында

2003 елның 06 октябрдәгә 131 номерлы Федераль законның 14 статьясы нигезендә- «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» ФЗ, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Уставының 29 статьясына, Россия Төзелеш Министрлыгының «жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эчендәгә районнар территорияләрен төзекләндрү кагыйдәләрен әзерләү өчен методик тәкъдимнәрне раслау турында»13.04.2017 № 711/пр боерыгына таянып,, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге территориясендә төзекләндрү объектларын чиста һәм тәртиптә тотуга бердәм таләпләр билгеләү максатларында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеген төзекләндрү кагыйдәләрен яңа редакциядә расларга.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Советының 25.03.2009 ел, № 40/1 (2012 елның 20 апрелдәгә 17/4 редакциясендә) «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеген төзекләндрү кагыйдәләрен раслау турында» карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртип нигезендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында һәм махсус мәгълүмат стендларында бастырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге башлыгы Э. с. Хәкимовка йөкләргә..

Кече Чынлы авыл жирлеге башлыгы:

Э.С.Хакимов

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Кече Чынлы авыл жирлеге
Советы карары белән расланды
2017 елның 27 июле, №19/2

**Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл
жирлеген төзекләндерү кагыйдәләре**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Кече Чынлы авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү йөзеннән, әйләнә-тирә мохитне саклау, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары һәм муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә эшләнә актлар.

2. Бу кагыйдәләр барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан оештыру-хокук формасына карамастан үтәлгә тиеш.

3. Әлеге кагыйдәләр жирлекнең бөтен территориясендә гамәлдә һәм таләпләр куя:

1) биналар (торак йортларны да кертеп), Корылмалар һәм жир участкалары эчтәлеге буенча, фасадларның һәм коймаларның тиешле Биналарның һәм корылмаларның тышкы кыяфәтенә карата;

2) төзекләндерү һәм аларны башкару вакытлыча башкарыла торган эшләр исемлегенә;

3) якын-тирә территорияләрне төзекләндерүдә биналарның (биналарның) һәм корылмаларның милекчеләренең катнашу тәртибен билгеләүгә;

4) жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру буенча (урамнарны яктырту, территорияне яшелләндерү, урамнар атамалары һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр кую, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тотуны да кертеп).

4. Территорияләрне төзекләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру шәһәр төзелеше һәм жир законнары, махсус нормалар һәм кагыйдәләр, дүлэт стандартлары, жирлекнең генераль планы, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, билгеләнгән тәртиптә расланган проект документлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Әлеге кагыйдәләр жирлек территориясендә көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын жыю, чыгару, ташу, утильләштерү һәм эшкәртүне оештыру буенча мөнәсәбәтләрне жайга салмый.

Төп төшенчәләр

6. Әлеге кагыйдәләрне тормышка ашыру максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

жирле әһәмияттәге автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән

һәм автомобиль юлына бүлөп бирелгән полоса чикләрендәге жир участкаларын һәм аларда урнашкан конструктив элементларны (юл катламы, юл өслеге һәм мондый элементлар) һәм аның технологик өлөшө булган юл корылмаларын - саклагыч юл корылмалары, ясалма юл корылмалары, житештерү объектларын, элементларны үз эченә алган транспорт инфраструктурасы объекты автомобиль юлларын төзөкләндерү;

фасадның архитектур үзгәрткеләре-фасадның конструктив һәм эстетик сыйфатларын, шәһәр төзөлөшө мохитен чагылдырган бинаның үзгәрткеләре (стиль һәм композиция бөтөнлегө, ритм, күләм һәм пропорциональлек, визуаль сизү, ачык һәм ябык урыннар балансын);

телефонсыз конструкцияләр-тышкы мәгълүмат чарасын ясау ысулы, анда структура аерым хәрәфләрдән, билгеләрдән, декоратив элементлардан тора;

территорияне төзөкләндерү-территорияне карап тоту буенча чаралар комплексы, шулай ук гражданның яшәү шартларын тәмин итү һәм уңайлылыгын арттыруга, территорияне санитар һәм эстетик торышын яхшыртуга һәм яхшыртуга юнәлдерелгән территорияләргә төзөкләндерү һәм проектлау буенча чаралар комплексы;

вертикаль яшелләндерү-биналарның һәм корылмаларның алгы өслөгөн куллану, шул исәптән балконнар, лоджия, галереялар, стеналар һ. б., аларда стационар һәм мобиль Яшел урыннар урнаштыру өчен;

витрина-фасадның бер өлөшөн биләгән каты пыяла рәвешендәге пыяла ачык (тәрәзә, пыяла тәрәзә) ;

төзөлгән төзөлөшнөң тышкы архитектур йөзө-жирлекнөң тышкы кыяфәтөн формалаштыручы биналарның һәм территорияләргә фасадларының архитектур-сәнгать һәм шәһәр төзөлөшө үзгәрткеләре;

тышкы яктырту ысулы-мәгълүмат структурасын яктырту ысулы, анда мәгълүмат кыры аңа юнәлтелгән, бетерүгә куелган яктылык чыганагы белән яктыртыла;

квартал эчендәге (жирле) юл-транспорт һәм жәяүлеләр магистраль урамнан торак төркемнәргә һәм кварталның башка урыннарына хәрәкәт итү өчен эшләнгән автомобиль юлы;

төзөкләндерүгә торгызу-юлның, хужалык йөрешө, тротуарның бөтөн киңлегенә асфальт катламын сыйфатлы торгызу, бордюр ташын кире урнаштыру, туфракның уңдырышлы катламын торгызу, тырма астында газоннарны ремонтлау һәм бозылган яшел үсентеләр утырту, реклама конструкцияләргә һәм төзөкләндерүгә башка элементларын торгызуны үз эченә алган эш комплексы;

газон-махсус сайланган үләннәр орлыгы чәчү өчен ясалган үлән каплавы, утырту өчен фон, парк корылмалары һәм композициясенә мөстәкыйль элемент, шулай ук табигый үлән үсемлекләре;

жирлек территориясә-муниципаль берәмлек чикләре чикләрендәге территория ;

мәгълүмат тапшыруның динамик ысулы-мәгълүматны үзгәртү өчен электрон медиа һәм табло ярдәмендә мәгълүмат тапшыру ысулы;

йорт хужасы-ишегалды корылмалары булган шәхси торак йорт һәм бу йорт урнашкан жир участогы;

ишегалды корылмалары-жир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмчә корылмалар (базы, Күгәрчен, сарайлар һ. б.);

йорт билгеләре-аншлаг (урам атамасы, мәйданы, проспект күрсәткечө), номер билгесө (йорт һәм корпус номеры күрсәткечө), подъезд һәм фатирлар номеры, инвалидлар өчен объектның халыкара символы, флаг тотучылар, истәлекләр такталары, полигонометрик билгө, янгын гидранты күрсәткечө, грунт геодезия билгеләргә күрсәткечө, магистральләр һәм коелар камералары күрсәткечләргә суүткәргөч челтәргә, жирлек канализациясә күрсәткечө, жир асты газүткәргөч корылмалары күрсәткечө;

бина-бердәм күләмлө төзөлөш системасы булган капитал төзөлөш объект (төзөлөшкө бер рөхсәт нигезендә төзөлгән), ул автоном рөвештә булырга, реконструкцияләргә һәм эксплуатацияләргә мөмкин;

яшел үсентеләр-табигый һәм ясалма агач-куак һәм үләнлө үсемлекләр жыелмасы (парклар, урманнар, аеруча сакланган табигый территорияләр, бульварлар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым агачлар һәм куаклар);

landirp участогы-Жир өслөгөнөң бер өлөшө, аны индивидуаль билгелө бер әйбер итеп

билгеләргә мөмкинлек бирә;

жир эшләре-жирлек территориясен казу, грунт жәю, камилләштерелгән яки жир асты өслеген бозу яисә юлларны һәм тротуарларны камилләштерү (жәю) белән бәйлә эшләр;

инженерлык коммуникацияләре-инженерлык-техник тәмин итү чөлтәләре: суүткәргеч, канализация, жылыту, торбаүткәргечләр, электр линияләре, элемент линияләре һәм жирлек территориясендә салына торган башка инженерлык корылмалары;

жирлекнең тарихи территорияләре-ХІ гасыр башыннан алып 1959 елга кадәр үзләштерелә торган махсус жирлек эһәмиятендәге территорияләр, аларга карата тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларының төрләре һәм төрләре, шул исәптән мондый конструкцияләргә карата рөхсәт ителмәгән, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре), аларны саклау һәм файдалану турында Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән. Жирлекнең тарихи территорияләренә гомуми чикләре Башкарма комитетның муниципаль хокукый актлары белән раслана;

түбә яшелләндерү-биналарның һәм корылмаларның түбәләреннән аларда архитектура -андшафт объектлары (газоннар, чәчәкләр, бакчалар, агачлар һәм куаклар белән мәйданчыклар һ. б.) булдыру өчен файдалану.;

яңгыр канализациясе (яңгыр канализациясе) - үзе арасында технологик бәйләнгән инженер корылмалары комплексы (чутлар, яңгыр яудыручылар, лотоклар һәм торбалар), өске (яңгыр, кар), су сибү һәм дренаж суларын ташу өчен билгеләнгән;

ялтырап торган яктылык-яктылык агымының характеристикаларын алмаштыручы светодинамик эффект (төс, яктылык, кабызу чираты һ. б.);

тышкы яктырту-тәүлекнең караңгы вакытында магистральләре, урамнарны, мәйданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, ишегалларын һәм жәяүлеләр юлларын яктырту өчен билгеләнгән элементлар жыелмасы;

барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектур йөзен бозу-тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларының төренә һәм төренә карата таләпләре, шул исәптән жирлек төзелешенә тышкы архитектур йөзен саклау кирәклеген исәпкә алып, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тышкы кыяфәتكә яки урнаштыруга рөхсәт ителмәгән таләпләре үтәмәү;

рөхсәтсез чүплек-50 кв. метрдан артык мәйданда һәм 30 кубометрдан артык күләмдә юридик затлар эшчәнлегә барышында барлыкка килгән каты көнкүреш, эре габаритлы, төзелеш калдыкларын, башка чүп-чарны үз белдегә белән (санкцияләnmәгән) ташлау (урнаштыру) яки складлау;

стационар булмаган сәүдә объекты-сәүдә объекты (павильон һәм киоск), ул күчмә корылмалардан тыш, жир участогы белән бәйлә булмаган вакытлыча корылма яки вакытлыча корылма;

яшелләндерү - яшелчә компонентларын актив файдаланып муниципаль берәмлек мохитен формалаштыруны тәмин итүче территорияне төзекләндерү һәмандшафтлы оештыру элементы, шулай ук инженерлык эзерлегенә төрле төрләре (вертикаль планлаштыру, терраслаштыру, кронирование һ. б.) буенча эшләр башкаруга һәм яшелләндерелгән территорияләре төзекләндерүгә бәйлә комплекслы процесс: турыдан-туры агачлар утыртуга, шул исәптән эре үләннәр, куаклар утыртуга, үләнле компонентлар булдыруга бәйлә газоннар, чәчәк түтәлләре, альпинарийлар һәм рокарийлар, махсус бакча җайланмалары һ. б.;

гомуми файдаланудагы территорияләр-гомуми файдаланудагы территорияләрдә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар;

чикләнгән файдаланудагы территорияләр-предприятие, оешма, учреждениеләрнең яшелләндерелгән территорияләре;

махсус билгеләнештәге территорияләр - санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратларны яшелләндерү, үсентеләр питомниклары;

аеруча саклана торган табигый территорияләр - табигать комплекслары һәм объектлары урнашкан жир кишәрлекләре, аларда табигатьне саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм сәламәтләндерү эһәмияте булган табигый комплекслар һәм объектлар урнашкан, алар өчен жирле үзидарә органнары карарлары тулысынча яисә өлешчә хужалык куллануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгеләнгән;

жәмәгать транспортын көтү тукталышы-жәмәгать транспорты тукталышлары,

пассажирларны утырту һәм төшерү зонасы һәм жәмәгать транспорты пассажирлары көтү зонасы булган махсус жиһазландырылган майданчык;

пыяла фасад-бөтен фасад яссылыгын яки аның зур өлешен биләгән каты пыяладан ясалган фасад;

арткы яктылыкның ачык ысулы - мәгълүмат структурасын яктырту ысулы, анда яктылык чыганагында аны тарату өчен киртәләр юк;

жирлек панорамасы-жирлекнең ачык майданы (Яр бие, майдан, су объектлары акваториясе, күренеш һәм күзәтү майданчыклары) белән кабул ителә торган, жирлекнең характеристикаларын һәм силуэтын ачып бирә торган жирлек территориясенә фрагменты;

бина фасадларының колористик чишелеше паспорты (фасадларның төсе) - жирлек территориясендә урнашкан аерым бинаның фасадының бердәм архитектур һәм төс карарын билгели торган килешенгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган документ һәм аның тышкы бизәлешенә таләпләр билгели торган документ;

авыл жирлегә урамнарының перспективасы-композицион, стиль һәм нәфис характеристикалары булган урамнарның алгы фронтын һәм силуэтын формалаштыручы жирлек мохитенә фронтын визуаль кабул итү;

жәяүлеләр зоналары - жәяүлеләр һәм мәдәни-көнкүреш максатларында, транзит хәрәкәт итү максатларында һәм билгеле бер характеристикаларга ия булган жирлек территориясе участкалары: тиз йөрешле һәм жир өсте жәмәгать транспорты тукталышлары, хезмәт күрсәтү объектларының, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә, рекреацияләренә югары концентрациясе, жәяүлеләр агымының суммар тыгызлыгы. Эспланадаларда, жәяүлеләр урамнарында, торақ пункт майданнарының жәяүлеләр өлешләрендә жәяүлеләр зоналары формалашырга мөмкин;

йорт яны территориясе-күпфатирлы йорт урнашкан жир участогы, анда яшелләндерү һәм төзекләндерү элементлары, әлеге йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектлар һәм күрсәтелгән жир кишәрлегендә урнашкан объектлар бар;

якын-тирә территория - бина, корылма, койма, төзелеш майданчыгы, сәүдә, реклама объектлары, бирелгән жир участогы чикләренә турыдан-туры тоташкан территория, шулай ук миләктә булган, файдаланган (тоткан) һәм тиешле тәртиптә төзекләндерү эшләрен карап торырга, жыештырырга һәм башкарырга тиешле территория;

продукция хайваннары һәм кошлар-сөт, йон, йомырка һәм башкалар кебек продуктлар алу өчен берничә тапкыр яки гел кулланыла торган хайваннар һәм кошлар;

тышкы мәгълүмат чараларын (паспорт) урнаштыру проекты-төзекләндерү элементларының тышкы кыяфәтен һәм төгәл урнашу урынын, ягъни тышкы мәгълүмат чараларын билгели торган һәм аны ачыклау өчен кирәкле башка белешмәләргә үз эченә алган Башкарма комитет карары белән расланган билгеләнгән формадагы документ;

территорияне санитар чистарту - билгеле бер территориядән жыю, каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны чыгару һәм утильләштерү (зарарсызландыру) ;

lightиңел тартма-тышкы мәгълүмат чарасын ясау ысулы, анда дизайн бер күләм яки эчке яктырткычлар белән күп күләмле элементлар;

авыл хужалыгы хайваннары - терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү өчен кулланыла торган хайваннар, терлек, кыйммәтле мехлы хайваннар, куяннар, умартачылар һ. б.;

төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендә махсус эшчәнлек алып баручы төрле оештыру - хокукый формадагы юридик затлар-махсулаштырылган оешмалар;

территорияләренә эчтәлегә-биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, киртәләренә, төзелеш майданчыкларының, яшел утыртмаларның, жир асты инженерлык коммуникацияләренә һәм аларның конструктив элементларының, жир кишәрлегендә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларының фасадларын вакытында ремонтлау һәм карап тоту белән бәйлә чаралар комплексы;

жирле әһәмияттәге юлларны карап тоту - транспорт-эксплуатация халәте, юл корылмалары, юлларны комплекслы төзекләндерү элементлары сакланып калган эшләр комплексы;

тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы (билге) - "кулланучылар хокукларын яклау

турында" Федераль законның 9 статьясы, ягъни оешманың фирма атамасы (атамасы), аның урнашу урыны (адресы) турында мәғлүмат нигезендә мәжбүри булган мәғлүматларны кулланучыларга житкерү өчен биналарны мәғлүмат белән рәсмиләштерү максатларында, оешманың урнашу урынында һәм (яисә) турыдан-туры товар сату урынында, биналарны мәғлүмат белән рәсмиләштерү максатларында билгеләнә торган мәғлүмат конструкциясе булган территорияне төзекләндерү элементы һәм аның эш режимы, шулай ук мәғлүматны үз эченә алган, бу закон көченә куярга тиеш яки гадәти эш әйләнеше нигезендә урнаштырыла һәм реклама белән бәйлә максатларга омылмый. "Тышкы мәғлүматны урнаштыру чаралары" һәм "ачык мәғлүмат чарасы" төшенчәләре охшаш;

суперграфика-фасадларның архитектур-сәнгать бизәлешенә бер техникасы (рәсем, орнамент, барельеф, мозаика), аның визуаль карашын көчәйтә;

тактиль каплау-өслек катламы текстурасының сизелерлек үзгәрүе белән каплау;

жирлекнең аерым статусына ия булган һәм (яисә) югары мәдәни-рекреацион һәм социаль кыйммәткә ия булган, аларга карата жирлекнең барлыкка килгән төзелешенә тышкы архитектур йөзен саклап калу максатларында әлегә Кагыйдәләр белән тышкы мәғлүматны урнаштыру чараларының төрләре һәм төрләре, шул исәптән мондый конструкцияләргә карата таләпләр билгеләнә;

территорияләрне жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны махсус билгеләнгән урынга жыю, чыгару белән бәйлә эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлтелгән башка чаралар;

урамнар һәм гомумбелем юллары-гомуми файдаланудагы территорияләр, аларның жирлек мохите эстетикасына югары таләпләр куела;

вәкаләтле орган-башкарма комитет, ул үз компетенциясе чикләрендә жирлек территориясен төзекләндерүне, координацияләүне һәм контрольдә тотуны оештыра;

фасад-бинаның тышкы ягы (төп, ян ягы, ишегалды);

фон конструкцияләре-тышкы мәғлүмат чарасын ясау ысулы, анда хәрәфләр, билгеләр һәм декоратив элементлар фон өсләгендә урнашкан;

фриз-горизонталь полоса формасында декоратив фасад яки визор элементы;

фронтон-бинаның фасадының соңгы өлеше, түбә дәрәжәсеннән югарырак, соңгы кат тәрәзәләренә яки чыгыш элементларының өске билгесеннән фасадның өске билгесенә кадәр үлчәнә;

территорияне төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, үсемлек компонентлары, төрле жиһазлар һәм бизәлешләр, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган объектлар, тышкы реклама һәм мәғлүмат чаралары.

II. Төзекләндерү, территорияләрне карап тотуны һәм жыештыруны оештыру буенча гомуми таләпләр

7.Жирлекнең бөтен территориясе һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә тиеш.

8.Гомуми файдаланудагы территорияләрне, шул исәптән жирле әһәмияттәге урамнар, юллар, автомобиль юллары, яр буйлары, скверлар, пляжлар, башка объектларны карап тотуны һәм жыештыруны вәкаләтле органнар үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра.

9.Физик һәм юридик затлар, оештыру-хокук формаларына бәйсез рәвештә, милек хокукында үзе карамаган жир участогы территориясен, башка төрле яисә мәжбүри хокукта (алга таба - жир кишәрлекләренә хокук ияләре), шулай ук гамәлдәге законнарда һәм әлегә Кагыйдәләрдә каралган биналар, корылмалар күләмендә, мөстәкыйль рәвештә яки махсус оешмаларны үз аччалары исәбенә жәлеп итеп, жыештырырга тиеш.

Әгәр дә бина, корылма милек хокукында яки башка төрле әйбер яисә мәжбүри хокукта берничә затка караса, жыештырылырга тиешле территория милек хокукындагы өлешкә яки күчәмсез милек объектына бүтән хокукка пропорциональ рәвештә билгеләнә.

Төрле затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне карап тоту һәм жыештыру чикләре яктар килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, жыештырылырга тиешле территория барлык биналарның,

корылмаларның милекчеләре яки башка хужалары (кулланучылары) арасында тигез өлешләрдә билгеләнә.

Физик яки юридик зат карамагындагы жир участогы билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, хужалык карамагындагы жир участогының факттагы чиге буенча жыештырылырга тиеш.

Әгәр дә бина, структура милек хокукында яки башка әйбер яки мәжбүри хокуклы булса, фасад эчтәлегә яklar килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, фасадны тоту милек хокукында яки башка күчемсез милек объектына булган өлешкә пропорциональ рәвештә башкарыла.

10.Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын карап тоту һәм жыештыру муниципаль заказ урнаштыру нәтижәләре буенча әлегә эш төрләрен уздыруга конкурста жиңгән махсус оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

10.1.Жирлек территориясендә, читләшү полосасы чикләрендә уза торган тимер юллар, юллар аша чыгу юллары әлегә корылмаларны эксплуатацияләүче оешмалар көче белән саклана.

10.2.Күпфатирлы йортларның йорт яны территорияләрен карап тоту һәм жыештыру күпфатирлы йортлар белән идарә итүнең бер ысулы: торак милекчеләре ширкәте йә торак кооперативы яки башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативы, идарә оешмасы, күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы затлар - күпфатирлы йорт белән турыдан - туры идарә иткәндә милекчеләр тарафыннан башкарыла бу йорттагы биналар (алга таба-идарәче оешмалар).

12.Индивидуаль торак йортлар территорияләрен карап тоту һәм жыештыру мондый йортларның милекчеләре (яллаучылар) тарафыннан башкарыла.

13.Яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тотуны гамәлгә ашыралар:

1) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә-жир кишәрлегенең милекчеләре яки башка хокук ияләре;

2) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә-муниципаль заказ урнаштыру нәтижәләре буенча әлегә эшләрне житештерүгә конкурс откан вәкаләтле орган йә махсуслаштырылган оешма;

3) чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнештәге (санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) чикләрендә-әлегә объектларның хужалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә-күпфатирлы йортлардагы торак урыннарның милекчеләре яки идарәче оешмалар;

5) Жир коммуникацияләренең сак зоналарында, шул исәптән электр челтәрләре, яктырту челтәрләре, радиолинияләр-күрсәтелгән коммуникацияләрнең хужалары;

6) жир асты коммуникацияләренең сак зоналарында (урнаштыру рөхсәт ителсә) - бу коммуникацияләрнең хужалары.

14.Урамнардан һәм юллардан жир өстендәге суларны агызу өчен каралган кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын жыештыру һәм чистарту, яңгыр канализацияләре коллекторларын һәм яңгыр коеларын чистарту аларны кулланган оешмалар тарафыннан башкарыла.

15.Жәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм карап тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитария кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә билгеләнә.

Бәдрәфләрнең санитар һәм техник торышы өчен аларның хужалары, хужалары, арендаторлары яки алар хезмәт күрсәткән махсус оешмалары жаваплы.

16.Төзекләндерү эшләрен башкаруның ешлыгы объектларның тиешле санитар һәм техник торышын исәпкә алып, эшләргә заказ бирүче тарафыннан билгеләнә.

17.Жирлек территориясен карап тоту һәм жыештыру чикләре физик һәм юридик затлар тарафыннан бирелгән жир кишәрлеге чикләре (жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, жир кишәрлегенең факттагы чиге буенча) нигезендә билгеләнә.

18.Вәкаләтле орган жирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне тиешле вәкаләтләр чикләрендә карап тоту һәм жыештыру эшләрен башкаруны контрольдә тота.

III. Алар урнашкан биналар, корылмалар һәм жир кишәрлекләренен тышкы кыяфәтенә, фасадларның һәм коймаларның, юлларның, индивидуаль торак йортларның, яңгыр канализациясе челтәрләренен, күзәтү һәм яңгыр су үткәргеч корылмаларның, су үткәргеч корылмаларның, техник элемент чараларының, тышкы яктырту объектларының, кече архитектура формаларының, стационар булмаган объектларның, төзелеш эшләре урыннарының, күмү урыннарының, озак вакытлы тукталышларның торышына карата таләпләр һәм кыска вакытлы автотранспорт чараларын саклау. Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү

Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча гомуми таләпләр

19. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен мөстәкыйль рәвештә яисә махсус оешмаларны үз акчалары хисабына жәлеп итү юлы белән карап тоталар.

20. Алар урнашкан биналар, корылмалар һәм жир кишәрлекләрен карап тоту биналарны, корылмаларны һәм алар урнашкан жир кишәрлекләрен төзекләндерүне үз эченә ала:

1) биналарның, корылмаларның фасадларын тоту;

2) жир кишәрлеген чистарту һәм санитар-гигиена чистарту;

3) гражданнар, оешмалар һәм шәхси эшмәкәрләр эшчәнлегенә нәтижәсендә барлыкка килә торган житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм чыгару;

4) жир кишәрлегендә урнашкан яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карау.

21. Биналарның, корылмаларның фасадлары төзелеш өлешенә, декоратив бизәлешкә һәм инженер элементларына зыян китерергә тиеш түгел һәм тиешле эстетик хәлдә сакланырга тиеш. Бинаның фасад төсенә зыян гомуми фасад мәйданының 1% тан артмаска тиеш.

Фасад биналар, корылмалар эчтәлегенә

22. Биналарның, корылмаларның фасадлары эчтәлегенә:

22.1. конструктив элементларны һәм фасад бизәкләрен, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, балкон һәм лоджия коймаларын, кәрниз, подъезд һәм аерым баскычларны, төшү һәм баскыч коймаларын, витриналарны, декоратив детальләрен һәм башка конструктив элементларны вакытында ремонтлауны һәм төзекләндерүне, аларның төсләрен һәм төсләрен;

22.2. дренаж, дренаж торбалары һәм сливаларның дәрәс торышын тәмин итү;

22.3. мөһерләү, мөһерләү һәм тегү, ярыклар һәм чокырлар;

22.4. керү төркемнәрен, отмостокларны, подвал тәрәзәләрен һәм подвал подвалларын торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту;

22.5. фасад өслекләрен, шул исәптән фасад элементларын вакытында чистарту һәм юу, аларның торышына һәм куллану шартларына карап;

22.6. тәрәзәләрен һәм дисплейларны, билгеләрне һәм күрсәткечләрен вакытында юу;

22.7. язудан, рәсемнәрдән, игъланнардан, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук кулланылган граффитидан чистарту.

23. Биналарның, корылмаларның, эчке-беркетелгән торак булмаган биналарның милекчеләре, башка хокук ияләре һәм тиешле вазыйфалар йөкләнгән башка затлар бурычлы:

23.1. кирәк булганда, ләкин ким дигәндә елына бер тапкыр, фасадларны чистарту һәм юу,

23.2. кирәк булганда, ләкин елына кимендә ике тапкыр, язда (жылыту системаларын сүндүргәннән соң) һәм көздә (жылыту сезоны башланганчы), тәрәзәләрен, балкон һәм лоджия ишекләрен, подъездлардагы керү ишекләрен чистартырга һәм юарга;

23.3. агымдагы ремонтны, шул исәптән фасадны, фасадның фактик торышын исәпкә алып, 5-6 ел эчендә вакыт-вакыт буяу белән үткәргә;

23.4. фасадның аерым элементларын (цоколь, подъезд, баскыч, приямка, керү ишекләре, капка, подвал тәрәзәләре, балкон һәм лоджия, су агып төшү торбалары, тәрәзә төбе кастинглары, сызыклы ачышлар һәм башка конструктив элементлар) ремонтлау;

23.5. чыгыш ясаучы фасад конструкцияләре жимерелергә мөмкин булган очракта,

сак-кисәтү чараларын (коймалар, сеткалар кую, элементның жимерелә торган өлешен сүтү һ. б.) башкарырга;

23.6.тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасын (билге) мондый билге эксплуатацияләнгән очракта (арендатор (субарендатор) һәм башка очрактар чыгарган) сүтәргә.

24.Фасадларны эксплуатацияләгәндә рөхсәт ителми:

24.1.биналарның һәм корылмаларның фасадлары өслегенә зыян китерү (пычрату): субтеклар, буяуны кабыгы, ватылган штукатурка, тышлау, кирпич салу, тимер-бетон конструкцияләренә саклагыч катламын катламлау һ. б.;

24.2.панельара буыннарның мөһерләнүен бозу;

24.3.гипс, тышлау, фасадларның, биналарның яки корылмаларның подвал өлешенә төсле катламы, шул исәптән тәрәзә конструкциясенә, керү юлларының эшләмәве;

24.4.биналарның һәм корылмаларның: балконнар, лоджия, эркерлар, тамбурлар, кәрнизләр, козыреклар һ. б. фасадларының чыгыш элементларына зыян китерү (пычрату);

24.5.балкон, ложа, парапет һ. б. коймаларны юк итү (юк итү, пычрату).;

24.6. бинаның фасадында һәм (яки) түбәсендә, вәкаләтле орган белән килештерелгән тышкы мәгълүматны паспортсыз урнаштыру чаралары корылмасында, учреждение такталарыннан, режимлы табличкалардан тыш урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

24.7. аларны афишалар, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукция белән алга таба файдалану максатларында фасадларда, тәрәзәләрдә (шул исәптән тәрәзә ачуының эчке ягында), пыяла ишекләрдә (шул исәптән ишекнең пыяла өслегендә), биналар, корылмаларда (шул исәптән ишек төбәндә) асып кую һәм ябыштыру;

24.8.бу биналарның, корылмаларның милекчеләренә, корылмаларның, күпфатирлы йорттагы биналарның милекчеләренә ризалыгын алмыйча, граффитины биналарның, корылмаларның фасадларына куллану.

25. Кертү:

25.1.подъездларга кергәндә мәгълүмат стендларын урнаштыру;

25.2.проект карары нигезендә эфир телевидениесенә күмәк кабул итү системалары антенналарын һәм кабельләрән биналар түбәсенә урнаштыру.

Өй билгеләре

26.Биналар, корылмалар йорт билгеләре белән жиһазландырылырга тиеш.

27.Аншлаглар һәм номерлар чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлагларның һәм номерларның чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны саклау өчен җаваплы кешеләр җаваплы.

Керү төркемнәре (төеннәр)

28.Биналарның, корылмаларның керү төркемнәрен яктырту жиһазлары, өслекләренә тоташтыру элементлары (баскычлар һ.б.), инвалидларны һәм халыкның аз хәрәкәтле төркемнәрен күчерү өчен җайланмалар һәм җайланмалар (пандуслар, тимер юллар һ. б.) белән жиһазландырырга кирәк.

Пандус горизонталь трюкларсыз тупас өслек текстурасы белән тайгак булмаган материалдан эшләнергә тиеш. Койма конструкцияләре булмаганда, пандуслар 75 мм биеклектәге койма һәм тоткычлар карала. Чик пандусының кыры 1:12 кабул ителә.

Пандусны яисә аның озынлыгы 9 метрдан артыграк борылганда, һәр 9 метр саен 1,5 х 1,5 метр зурлыктагы горизонталь майданчыкларны күздә тотарга киңәш ителә. Пандусның башында һәм ахырында горизонталь юл участокларын тирә-юньдәге өслекләрдән текстурасы һәм төсе белән аерылып торырга кирәк.

Баскычның яки пандусның ике ягы буенча 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисемтә биеклегендә тоткычлар карала, ул 40 мм ераклыкта. баскыч киңлегенә 2,5 м һәм аннан да күбрәк булганда бүлү ручкалары карала. Тоткычларның озынлыгы пандус яки баскыч озынлыгынан ким дигәндә 0,3 М. кул дизайннары металл белән кулга кагылмаска тиеш.

29.Керү төркемнәрен проектлаганда, биналарның, корылмаларның фасадларын яңартканда, үзгәртүгә юл куелмый:

29.1.подвалга һәм подвал идәнә, идән дәрәжәсе гомуми файдалану территориясендәге фасадлардагы жир дәрәжәсеннән 1,2 метр биеклектәге бинага керү

урыннарын урнаштыру;

29.2.жәяүлеләр хәрәкәтенә комачаулаучы терәк элементлар (баганалар, стоеклар һ. б.) жайланмасы;

29.3.бинаның бөтен фасадын комплекслы чишүне исәпкә алып, проект документациясен эшләмичә ике һәм аннан күбрәк керү (булганнарын исәпкә алып) урнаштыру;

29.4.урам-юл челтәре тротуарларын минималь норматив киңлеге белән жиңел конструкцияләрдән керү төркеме элементлары (баскычлар, пандуслар, подъезд, яшелләндерү) 0,5 м артык булган тротуарга урнаштыру;

29.5.күпфатирлы йортка керү төркемен күпфатирлы йортта милекчеләр рөхсәтеннән башка урнаштыру;

29.6.торак милекчесенең рөхсәтен алмыйча керү төркемен урнаштыру өчен балкон куллану;

29.7.күпфатирлы йортларда урнашкан торак булмаган биналарның керү төркемнәрен вәкаләтле орган белән килештермичә мөстәкыйль урнаштыру.

Түбә

30.Биналарның, корылмаларның түбәсе, су чыгару системасы элементлары, мор һәм вентиляция системалары төзек хәлдә булырга һәм йортларда яшәүчеләр һәм жәяүлеләр өчен теләсә нинди һава шартларында куркыныч тудырмаска тиеш.

31.Кышкы вакытта биналарның милекчеләре һәм башка хокук ияләре, шулай ук идарәче оешмалар тарафыннан күпфатирлы йортлар белән идарә иткәндә түбәләрне кардан, боздан һәм боз сөңгеләреннән вакытында чистарту оештырылырга тиеш. Жәяүлеләр зонасына караган якларда түбәләрне кардан чистарту участокларны киртәләү һәм барлык кирәкле чаралар күрү белән һәм тәүлекнең якты вакытында гына башкарылырга тиеш. Түбәнең калган нурларынан кар ташлау, шулай ук яссы түбәләр ишегалды территорияләренә чыгарылырга тиеш. Түбәдән жәяүлеләр юлына ташланган, жәмәгать транспортын көтү тукталышы, юл өлеше кар һәм боз шунда ук чистартылырга тиеш.

32.Кар һәм боз ташлаганда, боз сөңгеләрен әйләндергәндә, түбәдәге ремонт һәм башка эшләр башкарганда, агачларны һәм куакларны, һава электр белән тәэмин итү, яктырту һәм элемент линияләрен, юл билгеләрен, юл светофорларын, юл киртәләрен һәм юл жайланмаларын, жәмәгать транспортын көтү павильоннарын, декоратив бизәкләү һәм биналарның инженерлык элементларын саклауны тәэмин итүче чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементлар бозылган очракта, алар түбәне чистарткан һәм зыян китергән зат хисабына торгызылырга тиеш.

33.Биналар, корылмалар түбәләрендә су агып торган су жәяүлеләргә һәм жәяүлеләр зоналарына турыдан-туры эләкмәскә тиеш. Чутлар, чокырлар, дренажлар өзәлмәскә һәм жыела торган су күләмен үткәрү өчен исәпләнергә тиеш. Жәяүлеләр зоналары булган биналар ягыннан чыккан дренажлар жәяүлеләр юлларынан читкә чыгарга тиеш.

34. Рөхсәт ителми:

34.1.түбәдән эксплуатацияләү өчен каралган биналар, корылмалар (көрәкләр, кәгазь клипалар, калдыклар), төзелеш материаллары, ремонт калдыклары, кулланылмый торган механизмнар һәм башка әйберләр;

34.2. боз, кар һәм чүп-чар биналары түбәсеннән дренаж торбалары ягына ташлау.

Жир кишәрлекләрен карап тоту

35.Жир кишәрлекләре территорияләрен карап тотуны үз эченә ала:

35.1 көн саен чүп-чар, яфрак, кар һәм боздан (боз)жыештыру;

35.2.юлларның, күперләренең, урамнарның, тротуарларның, юлларның, жәяүлеләр территорияләренең бозлавыкка каршы материаллары белән эшкәртү;

35.3.кар сөртү һәм сөртү;

35.4.кар һәм боз (кар-боз формалары);

35.5.контейнер мәйданчыкларын, барлык калдыклар өчен контейнерларны, чүп савытларын, эскәмияләрне, кече архитектура формаларын һәм башкаларны чиста һәм техник яктан төзек хәлдә тоту;

35.6.чүп-чар кабул итү камераларын, контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер

мәйданчыкларын чистарту, юу һәм дезинфекцияләү;

35.7.яңгыр һәм Кар сулары;

35.8.каты көнкүреш, зур калдыклар һәм башка калдыклар жыю һәм чыгару;

35.9.тузан һәм һаваны дымландыру өчен мәйданны сугару;

35.10.Яшел мәйданны саклау һәм алар турында кайгырту;

35.11.коммуналь билгеләнештәге объектлар, инженерлык коммуникацияләре (корылмалар), юллар, тимер юллар, күперләр, жәяүлеләр кичү урыннары төзелешеннән, реконструкцияләүдән һәм ремонттан соң төзекләндерүнең бозылган элементларын торгызу, реставрация, археологик һәм башка жир эшләре башкару;

35.12.күзәтү һәм яңгыр кабул итү коелары (яңгыр канализациясе), гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә туры китереп жир асты коммуникацияләре (Корылмалар) коелары эчтәлеге;

35.13. жир участкалары коймаларын тоту, шул исәптән жимерелгән (сүтелгән, сүтелә торган) биналар, чит кешеләрнең территориясенә үтеп керү һәм (яки) рөхсәтсез урыннарда калдыклар урнаштыру мөмкинлеген булдырмый торган корылмалар урнаштыру, шулай ук аларны пычрактан, кардан һәм мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартуны тәмин итү.

Юлларны карап тоту

36.Юлларны карап тотуны махсус оешмалар башкара, алар муниципаль заказ урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эш төрләрен уздыруга конкурс откан.

37.Юл территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

1)юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге юлларны ремонтлау;

2)тротуарлардан (жәяүлеләр зоналарыннан, юллардан) һәм юлларның машиналар йөрү өлешеннән, ясалма юл корылмаларыннан пычрак, чүп-чар, кар һәм боз (боз) жыештыру;

3)roadл өслеген юу һәм сугару;

4)газоннар һәм Яшел мәйданнар турында кайгырту;

5)тышкы яктырту баганаларын һәм жәмәгать һәм тимер юл транспортының элементларын ремонтлау;

6)кечкенә архитектура формаларын ремонтлау һәм буяу;

7) ясалма юл корылмалары составына керүче Күзәтү һәм яңгыр кабул итү коеларын, тау чокырларын һәм ачык подносларны төзү, ремонтлау һәм чистарту;

8)коймалар, коймалар, турникетлар, кече архитектура формаларын урнаштыру, ремонтлау һәм буяу.

38.Юл өслекләрен саклау максатыннан юллар каплауга юл куелмый:

38.1.йөкне жепселдә йөртү;

38.2.рельс, бүрәнәләр, тимер балкалар, торбалар, кирпич, башка авыр әйберләргә төяү һәм бушату эшләре вакытында ташлау;

38.3.төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарларда ташлау һәм (яки) складлау.

39.Юлларны төзекләндерүнең аерым элементларына таләпләр:

39.1.жәяүлеләр киргәләрән һәм тротуар баганаларын сезонлы буяу ел саен кышкы сезон тәмамлангач, төзекләндерү айлыгы вакытында башкарыла. Фехтовкалау буяу алдыннан ремонтланырга, пычрактан чистартылырга, юылырга һәм асылырга тиеш;

39.2.барлык юл билгеләре дә расланган паспортлар (схемалар) нигезендә башкарылырга тиеш.;

39.3.юлларны билгеләргә кирәк булган төс һәм яктырту - техник характеристикаларны, кляч коэффициентын, эксплуатация чорында мәйдан буенча саклануны тәмин итәргә кирәк;

39.4.юл билгеләрен беркетү конструкцияләре һәм системалары күрөнү шартларына һәм монтажлау мөмкинлегенә карап сайлана;

39.5.юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартырга һәм юарга тиеш.

Вакытлыча урнаштырылган юл билгеләре аларны урнаштыру кирәклегенә китергән сәбәпләр бетерелгәннән соң бер көн эчендә төшерелә;

39.6.визуаль-коммуникацион Система элементлары: Транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, жирлекнең планлаштыру-структур элементлары күрсәткечләре

юлларда һәм транспорт чишелешләрендә урнаштырыла;

Индивидуаль торак йортларны карап тоту һәм территорияләрне төзекләндерү

40. Индивидуаль торак йортларның милекчеләре (яисә) хужалары (алга таба-торак йортларның хужалары), Әгәр законда яки килешүдә башкасы каралмаган булса, бурычлы:

40.1. торак йортларның фасадлары, коймалар (коймалар), шулай ук йорт хужасы чикләрендәге башка корылмаларның тиешле торышын тәмин итү, аларны ремонтлау һәм буяу эшләрен вакытында башкару;

40.2. торак йортта номер билгесе булу һәм аны төзек хәлдә тоту;

40.3. йорт хужасы территориясен тәртиптә тоту;

40.4. йорт хужасы чикләрендә яшел үсентеләрне тәртиптә тотарга, куакларны һәм агачларны санитар кисәргә, газүткәргечләрнең сак зонасында, кабель һәм һава линияләрендә электр үткәргечләр һәм башка инженерлык челтәрләрендә агачлар утыртмаска;

40.5. су агымы өчен чокырларны һәм торбаларны чистартыгыз, язгы чорда эретелгән су үтүне тәмин итегез;

40.6. үзәкләштерелгән канализация булмаганда бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә санитар нормаларга ярашлы рәвештә жирле канализация, юыну чокырын, бәдрәфне жиһазларга, аларны даими рәвештә чистартырга һәм дезинфекцияләргә;

40.7. махсус майданчыкларда урнаштырылган контейнерларга каты һәм зур күләмле калдыкларны складлау;

40.8. билгеләнгән тәртип нигезендә каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны вакытында жыюны һәм чыгаруны тәмин итү.

41. Индивидуаль торак төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:

41.1. фехтовкалау йорт хужасы чит илләрдә;

41.2. яфрактарны, йорт хужалары территорияләрендә һәм алар янындагы территорияләрдә теләсә нинди калдыкларны һәм чүп-чарны яндырырга;

41.3. күмер, контейнер, утын, зур калдыклар, төзелеш материаллары, йорт милеге артында;

41.4. транспорт чараларын йорт милеге артында юыгыз;

41.5. ишегалды корылмалары төзү, йорт хужасы территориясе артында ишегалды чокырларын төзекләндерү;

41.6. махсус транспортка һәм урып-жыю техникасына керү мөмкинлеген кыенлаштыручы яисә комачаулый торган әлеге территориядә урам йөрешләрендә коймалар урнаштырырга;

41.7. территорияләрне төзекләндерү элементларын жимерү һәм бозу, сулыкларны чүпләү;

41.8. төзекләндерелгән (төзек булмаган) транспорт чарасын йорт хужасы территориясе артында сакларга;

41.9. якындагы территорияне теләсә нинди калдыклар белән чүпләү;

41.10. урнаштыру кую жайланмалары, сыек пычрак ташу, житештерү һәм куллану калдыкларын машиналар йөрү өлешләренә чыгару.

41 (1). Хужалык корылмаларын төзүнең жир участогы хужасы тарафыннан гамәлгә ашырылган очракта, якындагы территориядә төзелеш материалларын вакытлыча (6 айга кадәр) туплау рөхсәт ителә. Шулай ук вакытта автотранспорт йөреше тәмин ителергә тиеш.

Яңгыр канализациясе, күзәтү һәм яңгыр коелары, су үткәргеч Корылмалар челтәрләрен карап тоту

42. Күзәтү һәм яңгыр кабул итү коелары, жир асты коммуникацияләре коелары, люклар (рәшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәмин итә торган төзек хәлдә булырга тиеш.

42. Кабул итү, тупик, күзәтү һәм башка кое һәм палаталарның техник торышын карап тоту, чистарту һәм саклау аларның хужаларын гамәлдәге дөүләт стандартлары таләпләренә туры китереп тәмин итә.

43. Жирлектә магистраль һәм квартал эчендәге яңгыр канализациясе челтәрләрен тоту һәм эксплуатацияләү махсус оешмалар белән жирлек бюджетында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Яңгыр канализациясенә ведомство челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар хисабына башкарыла.

Хужасыз инженерлык элементәсе һәм күзәтү скважиналары юлларны карап тотучы махсус оешмалар тарафыннан куркынычсыз хәлдә сакланырга тиеш.

44. Яңгыр канализациясе коллекторларының сакланышы максатларында коллектор күчәреннән һәр якка 2 м сак зонасы билгеләнә.

45. Яңгыр канализациясе коллекторларының сак зонасы чикләрендә тиешле документларны рәсмиләштермичә һәм эксплуатацияләүче оешма белән язма килештермичә, гамәлдәге законнарда билгеләнгән башка органнар тарафыннан рөхсәт ителми:

45.1. казу эшләре;

45.2. рәнжәтү буран дренаж челтәрләре, су кабул итү люкларын чабу яки жимерү;

45.3. төзелеш, сәүдә, хужалык һәм көнкүреш корылмаларын урнаштыру;

45.4. сәнәгать, көнкүреш калдыклары, чүп-чар һәм башка материалларны ташлагыз.

46. Урамнарны, биналарны, корылмаларны су бастыру, суүткәргеч, канализация, яңгыр, системалар, челтәрләр һәм корылмалар төзек булмау, шулай ук газоннарга, тротуарларга, урамнарга һәм ишегалды территорияләренә су ташу яки су ташу рөхсәт ителми.

47. Жирлек территориясендә коеларны һәм парга әйләндерү мәйданчыкларын урнаштыру рөхсәт ителми.

48. Яңгыр кабул итү коеларның рәшәткәләре гел чистартылган хәлдә булырга тиеш. Аларның киңлек киңлеген чикләүче тыгылу, рәшәткә һәм коелар кую рөхсәт ителми. Яңгыр канализациясенә күзәтү һәм яңгыр кабул итү коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елына ким дигәндә ике тапкыр башкарыла. Күзәтү һәм яңгыр коеларны чистартканнан соң, чыгарылган пычрануның барлык төрләре тиз арада чыгарыла.

49. Күзәтү кое люкларын парлаштыру машиналар йөрү өлешен, тротуарларны, жәяүлеләр һәм велосипед юлларын, яшел зоналарны каплап, бер дәрәжәгә башкарылырга тиеш.

Машиналар йөрү өлешен, тротуарларны, жәяүлеләр һәм велосипед юлларын, яшел зоналарны 2 см артыкка, яңгыр кабул итү коеларын 3 см артык булмаган килеш тоташтыру дәрәжәсеннән тайпылу рөхсәт ителә.

50. Капкалар яки рәшәткәләр жимерелгән яки юкка чыккан элементә скважиналары ачыкланганнан соң, Челтәр операциясе оешмасы белән капланырга тиеш, тиешле кисәтү билгеләре белән билгеләнергә һәм билгеләнгән вакытка алыштырылырга тиеш.

51. Инженерлык челтәрләрендә планлы эшләрдә канализация агымын якындагы канализация челтәре коеларына, суүткәргеч су һәм жылылык челтәрләреннән - яңгыр канализациясенә (ул булганда) агызыла. Юлга су агызу тыела.

Саклау нәтижеләрен бетерү көчләр һәм зыян күргән инженер челтәрләре хужалары акчасы ярдәмендә башкарыла.

52. Яңгыр канализациясе челтәрләренә техник торышы (шул исәптән люкларны, рәшәткәләрне вакытында ябу) өчен җаваплылык эксплуатацияләүче оешмаларга йөкләнә.

Техник элементә чараларының эчтәлегә

53. Биналарны инженер-техник тәмин итү өчен билгеләнгән элементә, телевидение, радио, Интернет һәм башка шундый челтәрләргә урнаштыру Жир асты юлы (траншеяларда, каналларда, тоннельләрдә) тормышка ашырыла.

54. Тышкы коммуникацияләргә биналарга башка ысул белән (һава, жир өсте) урнаштыру мөмкин булмаган очракта гына, эксплуатацияләүче оешмаларның тиешле техник шартларын алу шарты белән генә рөхсәт ителә.

55. Асылмалы элементә линияләрен һәм һава-кабель кичүләрен беркетү сыйфатында файдаланырга ярамый:

55.1. автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: юл киртәләре, светофор, юл билгеләре урнаштыру өчен эшләнгән элементлар һәм конструкцияләр;

55.2. фасад, түбә, бина һәм корылма стеналары элементлары (мор, вентиляция, коллектив кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козыреклар, ишекләр, тәрәзәләр).

56. Рөхсәт ителми:

56.1. бер бинадан икенчесенә һава белән элементә кабельләрен эшлэгәндә юлларны кичү;

56.2. кабель запасларын тарату шкафыннан читтә урнаштырыгыз;

57. Милекчеләр (хужалары) Техник элементә чараларын (кабельләр, кабель элементлары, тарату һәм муфт шкафлары һәм башкалар), шулай ук алар ярдәмендә тоташтырыла торган техник жайланмаларны тиешле халәттә тотарга (ватылуга һәм/яки изоляция кабыгы булмауга, буяу булмауга, коррозия һәм/яки механик зыян күрмәүгә, чыбыкларны үткәргүгә һәм/яки аларны яктырту баганаларына эйләндереп алуға һәм башкалар) тотарга тиеш. (электр линиясе).

Тышкы яктырту объектлары (чаралары) эчтәлеге

58. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганаclarы (шул исәптән жыю, туклану пунктлары, идарә тартмалары) керә.

59. Урамнар, юллар, жәяүлеләр тротуарлары, торақ кварталлар, ишегаллары, предприятие, учреждение, оешма территорияләре, шулай ук жәмәгать һәм торақ биналарның аншлаglары һәм номерлар, юл билгеләре һәм күрсәткечләр, жирлек турындагы мәгълүмат элементлары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

60. Биналарның һәм корылмаларның милек формаларына карамастан, милек хужалары проектлар нигезендә биналарны һәм корылмаларны архитектур-сәнгатьчә яктыртуның булуын һәм эшләвен тәмин итәргә тиеш.

61. Төп мәйданнарда, магистральләрдә һәм урамнарда, транспорт тоннельләрендә эшләми торган яктырткычлар саны 3% тан артмаска тиеш, башка жирлек территорияләрендә (район билгеләнешендәге урамнар, ишегалды территорияләре) - 5%, жәяүлеләр өчен жир асты юлларында - 10% көндөзгә, кичкә һәм төнгә режимнарда (10 кертелмәгән яктырткычка бер кертелмәгән рөхсәт ителә).

62. Терекөмешле газ агызу лампалары бу максатлар өчен махсус бүленгән биналарда сакланырга һәм утильләштерү өчен махсус предприятиеләргә чыгарылырга тиеш.

Лампаларның күрсәтелгән төрләрен жирлек чүплекләренә, чүп эшкәртү заводларына чыгарырга ярамый.

63. Тышкы яктырту жайланмаларының металл терәкләре, кашыклар һәм башка элементлары чиста булырга, крен, коррозия учаклары булмаска һәм кирәк булганда милекчеләр (хужалар, кулланучылар) тарафыннан буялырга тиеш, ләкин ким дигәндә өч елга бер тапкыр, һәм төзек хәлдә сакланырга тиеш.

64. Бердәм тышкы яктырту системасына тоташтырылган урам һәм йорт яны яктыртуын карап тоту һәм ремонтлау муниципаль заказ урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эш төрләрен үткәргүгә конкурс откан вәкаләтле орган яки махсуслаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

Торақ йортларны файдалануга тапшыру жайланмаларына тоташтырылган йорт яны яктыртуын карап тоту һәм ремонтлауны идарәче оешмалар башкара.

65. Тышкы яктырту баганалары, жәмәгать (тимер юл) транспортының элементә челтәре терәкләре, саклагыч, бүленеш коймалары, юл корылмалары һәм юл жиһазлары буялырга, язулардан һәм теләсә нинди мәгълүмат-басма продукциядән чистартылырга, төзек хәлдә һәм чисталыкта булырга тиеш.

66. Тышкы яктырту терәкләрен, жәмәгать (тимер юл) транспортының элементә челтәре терәкләрен алыштырганда, әлеге конструкцияләргә челтәр хужалары өч тәүлек эчендә сүтеп алып чыгарырга тиешләр.

Тышкы яктырту баганаларын чыгару юлларда кичекмәстән, калган территорияләрдә бер тәүлек эчендә башкарыла.

67. Жәмәгать (тимер юл) транспортының элементә челтәре һәм яктырту баганаларында урнаштырылган барлык элементларның һәм объектларның төзек һәм куркынычсыз торышы һәм канәгәтләнәрлек кыяфәте өчен әлеге терәкләрнең милекчәсе (хужасы) жаваплы.

68. Чыбыкларның өзеклекләре, терәкләргә, изоляторларга зыян килсә, тышкы яктырту жайланмаларын эксплуатацияләү рөхсәт ителми.

Электр чыбыкларын жимерү яки терәкләргә зыян китерү белән бәйле ачык яктырту жайланмаларындагы бозулар ачыкланганнан соң шунда ук бетерелергә тиеш.

69. Чыбыкларны һәм кабельләргә тышкы яктырту челтәрләренә һәм жайланмаларына

тоташтыру рөхсәт ителми.

70. Тышкы яктырту объектлары яки тышкы яктырту чаралары белән жиһазландырылган объектлар милекчеләре (хужалары), шулай ук тышкы яктырту чараларына хезмәт күрсәтүче оешмалар бурычлы:

70.1. урамнарны, юлларны тиешенчә яктырту, терәк һәм яктырткычларның сыйфатын, яктырту жайланмаларын күзәтү, бозылган очракта яки зыян күргән очракта вакытында ремонт ясау;

70.2. билгеләнгән тәртип нигезендә яктырту кабызуны һәм сүндерүне күзәтергә;

70.3. тышкы яктырту һәм бизәлешне урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәгез;

70.4. тышкы яктырту утларын вакытында алыштырыгыз.

71. Тротуарларда урнашкан тышкы яктырту һәм жәмәгать транспортының контакт челтәре тирәсендәге территорияләргә жыештыру өчен җаваплылык тротуарларны чистарту өчен җаваплы затларга йөкләнә.

Трансформатор һәм бүлү подстанцияләре, автомат режимда эшләүче башка инженерлык корылмалары янындагы территорияләргә (хезмәт күрсәтүче персоналсыз) жыештыру өчен җаваплылык әлегә объектлар булган территория хужаларына йөкләнә.

Кечкенә архитектура формалары эчтәлегә

72. Кече архитектура формаларына монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары, су жайланмалары, муниципаль жиһазлар, жирлек территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар керә.

73. Кече архитектура формаларын карап тоту бирелгән жир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдалану территорияләрендә хокук ияләре тарафыннан гамәлгә ашырыла-муниципаль заказ урнаштыру нәтижәләре буенча әлегә эш төрләрен үткөрү конкурсында жиңгән оешма белән килешү нигезендә вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

74. Кечкенә архитектура формалары хужалары бурычлы:

74.1. кече архитектура формаларын чисталыкта һәм төзек хәлдә саклагыз;

74.2. язгы чорда кече архитектура формаларын планлы тикшерү, аларны иске буядан, даттан, юудан, буядан арындыру, шулай ук ватылган элементларны алыштыру;

74.3. кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга кардан һәм боздан карашларны чистарту;

74.4. комлыкларны шомаларга өслегә белән бизәгез, Комлы комны елына ким дигәндә бер тапкыр алыштырыгыз;

74.5. балалар, спорт, хужалык майданчыклары һәм ял майданчыклары жиһазларының ныклыгы, ышанычлылыгы һәм куркынычсызлыгы таләпләренә җавап бирергә;

74.6. фонтаннар эшләгән чорда су өслеген чүп-чардан көн саен чистартырга кирәк.

75. Рөхсәт ителми:

75.1. кече архитектура формаларын куллану максатка ярамай (балалар уен майданчыкларында олыларның ял итүе, спорт майданчыкларында кер юу һ. б.);

75.2. кече архитектура формаларында теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукцияне эләп кую һәм ябыштыру;

75.3. кечкенә архитектура формаларын һәм аларның структур элементларын сындыру һәм бозу;

75.4. фонтаннарда коену.

Стационар булмаган объектларның эчтәлегә

76. Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә урнаштыру схемасы буенча гамәлгә ашырыла.

77. Жир кишәрлеген арендау килешмәсе тәмамлангач, стационар булмаган объект арендатор тарафыннан сүтелергә тиеш, ә жир кишәрлегә бушатылырга һәм башлангыч халәتكә китерелгән.

78. Стационар булмаган объектларның милекчеләре булган юридик һәм физик затлар

бурычлы:

78.1. аларны ремонтлау һәм буяу. Ремонт проект документлары белән билгеләнгән тышкы кыяфәтне һәм төс чишелешен саклауны исәпкә алып башкарылырга тиеш;

78.2. яқындагы территориядә яшел үсентеләр, газоннар, бордюр таш, кече архитектура формаларының (алар булганда) сакланышын күзәтеп торырга, әлеге территорияне әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән таләпләр нигезендә карап торырга;

78.3. стационар булмаган объектлар янындагы чүп савытларын урнаштырырга, кирәк булганда көн дәвамында калдыклардан чүп савытларын чистартырга, тәүлегенә кимендә бер тапкыр, чүп савытларын кимендә елга бер тапкыр буяп торырга.

79. Рөхсәт ителми:

79.1. стационар булмаган объектларга проектларда каралмаган кушымталар, козыреклар, түбәләр һәм башка корымалар төзү;

79.2. стационар булмаган объектларга якин сәүдә-суыту жиһазлары белән тәмин итү;

79.3. стационар булмаган объектларда һәм аларның түбәләрендә көнкүреш һәм житештерү характерындагы башка предметларны, товарларны, детальләрне, склад максатларына куеп, стационар булмаган объектларны файдаланырга;

79.4. стационар булмаган объектлар арасындагы янгынга каршы өзеклекләренә жиһазлар, калдыклар белән тулыландырырга.

Төзелеш эшләре житештерү урыннарын карап тоту

80.Төзелеш майданнарын карап тоту, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләр тәмамланганнан соң төзекләндерүне торгызу төзүчегә йөкләнә.

Эш алып барылмый торган тәмамланмаган төзелеш объектлары төзелеш челтәрләре белән ябылырга тиеш

81. Башына кадәр, шулай ук төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләрне башкару чорында да кирәк:

81.1.Башкарма комитетның хокукый актлары таләпләренә туры китереп бөтен периметр буенча төзелеш майданчыгы территориясен типлаштырылган койма урнаштырырга;

81.2.гомуми тотрыкчылык, ныклык, ышанычлылык, төзелеш майданчыгы коймасы куркынычсызлыгын тәмин итү;

81.3.төзелеш майданчыгы киртәсенә тиешле техник торышын, аның чисталыгын күзәтеп торырга, пычрактан, кардан, боздан, Мәгълүмати-басма продукциядән һәм граффитидан үз вакытында чистартырга;

81.4.төзелеш майданчыгы территориясенә кәргәндә төзелеш объектының гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә жавап бирә торган мәгълүмат щитын урнаштырырга һәм аны тиешле хәлдә тотарга;

81.5.төзелеш майданчыгы периметры буенча тышкы яктырту тәмин итү;

81.6.төзелеш майданына төзекләндерелгән подъездларны, майданчык эчендәге юлларны һәм урамнарның йөрү өлешенә пычрак һәм чүп чыгармый торган транспорт чараларының тәгәрмәчләрен чистарту яки юу пунктларын жиһазландырырга;

81.7.төзелеш майданында каты көнкүреш, зур габаритлы һәм төзелеш калдыкларын жыю өчен контейнерлар һәм (яки) бункерлар булуын тәмин итү;

81.8.төзелеш майданынан каты көнкүреш, зур габаритлы һәм төзелеш калдыкларын билгеләнгән тәртиптә чыгаруны оештыруны тәмин итү;

81.9. төзелеш майданчыгы территориясеннән жыелган һәм калдыклары булмаган карны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус урыннарда чыгаруны тәмин итәргә;

81.10.эшләрне житештергәндә гамәлдәге жир асты инженерлык коммуникацияләренә, тышкы яктырту челтәрләренә, яшел үсентеләренә һәм кече архитектура формаларының сакланышын тәмин итәргә.

82.Төзелеш материаллары, жиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, ярдәмче

бүлмэлэр, эшче һәм хезмәткәрләрне вакытлыча табу өчен көнкүреш вагоннары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вакытлыча саклау һәм туплау өчен урыннар төзелешне оештыру проекты нигезендә төзелеш мәйданчыклары чикләрендә урнаштырыла.

83. Рөхсәт ителми:

84.1.гражданның шәхси һәм иҗтимагый иминлеген тәмин итү белән бәйлә булган коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, тынлыкны бозу белән бергә алып барыла торган төзелеш, ремонт, төяү-бушату һәм башка эшләр зонасын 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр оештыру һәм үткәрү;

84.2.Башкарма комитет рөхсәтеннән башка юлларның һәм тротуарларның машина йөрү өлешен кыскарту яки ябу;

84.3.чүп-чарны яндырыгыз һәм төзелеш калдыкларын утильләштерегез.

Күмү урыннарын карап тоту

85.Этик, санитар һәм экологик таләпләргә туры китереп бирелгән жирләр урыннарын тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән жирләр урыннарын тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

86.Күмү урыннарын санитар карап тотуны махсус оешма башкара, ул муниципаль заказ урнаштыру нәтижәләре буенча бу төр эшнә башкаруга конкурс откан.

87.Күмү урыннарын тоту таләпләре:

88.1.зиратлардагы жәмәгать бәдрәфләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Жәмәгать бәдрәфләре территорияләрендәгә чүп савытлары чистартылырга тиеш;

89.2.зират территориясендәгә калдыклар һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш. Калдыклар жыелган саен, 3 көнгә ким дигәндә бер тапкыр чыгарылырга тиеш;

89.3.агач үсентеләренә авария хәлендә булуы рөхсәт ителми. Ашыгыч агач үсентеләре ачылганнан соң бер көн эчендә сүтелергә тиеш;

89.4.шәхесләре ачыкланмаган үлгән кешеләренә каберләре яки каберләре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырга, холмик һәм кабер ташы белән жиһазландырылырга тиеш.

90.Кышкы чорда Күмү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

91.1.зиратларның үзәк юллары, машина юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнарыннан башка яссы кар баеу рөхсәт ителә;

92.2.centralзәк юллар, машина юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Roadлар һәм тротуарларны эшкәртү кар яуганнан соң ук башланырга тиеш;

93.3.беренче чиратта үзәк һәм подъезд юлларыннан кар чыгару, боз ташу, кар-боз формаларын чыгару зарур;

93.4. бозлавыкка каршы Материалларны күмү урыннарының жәяүлеләр зоналарында куллану, юллардан чистартыла торган тозлы карны һәм бозны каберләргә, газоннарга, куакларга складлау рөхсәт ителми.

94. Жәйге чорда Күмү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

94.1.үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм күмү урыннарындагы бүтән гомуми файдаланудагы территорияләр төрле пычранулардан чистартылырга тиеш;

94.2.яшел үсентеләренә санитар кисү, чүп үләннәрен чыгару буенча чаралар ел саен үткәрелергә тиеш.

95.Күмелгән урынны, каберләр корылмасын (хачлар, һәйкәлләр, плитәләр, склепалар һ.б.) карау, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, колумбарийдагы урыннарны карауны тормыш иптәше, туганнары, законлы вафат булган зат яки мәжбүри санитария таләпләрен үтәп башкаралар.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау тукталышларын карап тоту

96.Автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау тукталышларын тоту (алга таба - тукталыш) гамәлдәгә төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлегә Кагыйдәләр нигезендә стоянканы урнаштыру өчен бирелгән жир участогы хокукына иясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

97. Хужалары бурычлы:

98.1. тукталыш территориялэренең бөтен периметры буенча тышкы мохитнең механик йогынтысына һәм йогынтысына чыдам булырга тиеш фехтовкалау урнаштырыгыз;

98.2. тукталыш коймаларының тиешле техник торышын, аларның чисталыгын күзәтеп тору, пычрактан, кардан, боздан, Мәгълүмати-басма продукциядән үз вакытында чистартып тору;

98.3. Материалларны туплауны, транспортны, тукталышлар территориялэрендә төрле конструкциялэрне саклауны булдырмаска;

98.5. тукталыш территориялэрен, гамәлдәге норма һәм кагыйдэлэрнең таләплэрэнә туры килерлек, яктылыкның бердәм бүленүен тәэмин итүче ачык яктырту белән жиһазландырырга;

98.6. территориялэрдә автомобильлэр юарга һәм ягулык-майлау материаллары агып торган автомобильлэр куюга юл куймаска;

98.7. санитар һәм янгынга каршы кагыйдэлэрне үтәп, тукталыш территориялэрен карап тоту.

98.8. инвалидларның тукталышлар территориясенә тоткарлыксыз керүен тәэмин итү. "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 24.11.1995 № 181-ФЗ Федераль законның 15 статьясы нигезендә инвалидлар махсус автотранспорт чараларын кую урыннарыннан бушлай файдалана.

Жирлек территориясен бэйрәмчә бизәү

99. Жирлек территориясен бэйрәмчә бизәү дәүләт һәм башка бэйрәмнәр, истәлекле вакыйгалар белән бэйле чаралар уздыру чорында башкарыла.

Бэйрәм бизәлешенә дәүләт һәм муниципаль флаглар, лозунглар, гирляндлар, панно билгесе, декоратив элементлар һәм композициялэр, стендлар, трибуналар, эстрада кую, шулай ук бэйрәм иллюминациясе урнаштыру керә.

Бэйрәм бизәлеше элементларын эзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларын төшерергә, зыян салырга һәм аларның күрүчәнлеген начарайтырга ярамый.

IV. Жирлек территориялэрен жыештыру тәртибе, төзекләндерү эшлэре исемлеген һәм аларны вакытлыча башкару вакытын да кертеп, жирлек территориялэрен жыештыру тәртибе, шул исәптән төзекләндерү эшлэре исемлеге һәм аларны башкару вакытлыча

Жирлек территориясен жыештыру һәм карап тотуга гомуми таләплэр

100. Жирлек территориясен жыештыру һәм карап тоту башкарыла:

1) жәйге чорда - 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;

2) кышкы чорда - 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән вакытларны Башкарма комитет һава шартларына карап көйли ала.

101. Жирлек территориясен жыештыру үткэрү юлы белән башкарыла:

1) жирлек территориясен карап тоту, жыештыру буенча системалы эшлэр;

2) Башкарма комитетның хокукый актлары нигезендә аерым массакулэм чаралар (өмэлэр).

102. Жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру жирлек территориясен юу, су сибү, жирлекне карап тоту буенча башка эшлэр башкару һәм пычрануны киметү максатыннан башкарыла:

103.1. ясалма өслекле территориялэргә су сибү (коры һавада су сибү), урам-юл челтэре объектларына һәм яңгыр канализациясе белән жиһазландырылган ясалма өслекле башка территориялэргә тузан һәм пычрактан юу. Юл өслеклэрен, майданнарны, тротуарларны һәм башка территориялэрне ясалма өслек белән юу бөтен каплауга житештерелә;

103.2. буран дренажын чистарту;

103.3. барлык территориялэрдән чүп жыю;

103.4. ел саен, 1 июньгә кадәр, кече архитектура формалары, бакча һәм урам жиһазлары, чүп савытлары, спорт һәм балалар майданчыклары, коймалар, бордюрлар буялган;

103.5. гомуми файдаланудагы территорияләрдә периодик рәвештә үлән чабу (үлән 15 см артык биеклектә), чикләнгән файдаланудагы һәм махсус билгеләнештәге яшелләнделерлән территорияләрден тыш, һәм тәүлек дэвамьнда чабылган үләнне жыеп алу;

103.6. яфрак яфрагы - тәүлегенә бер тапкыр төшкән яфракларны жыю һәм чыгару;

103.7. чүп-чардан соң подшипникларны чүп-чардан чистартырга.

104. Кышкы чорда гомуми файдаланудагы территорияне жыештыру үз эченә ала:

104.1. юл өслекләрен һәм тротуарларны кардан, боздан һәм чүп-чардан чистарту;

104.2. тайгак яки бозлавык булганда-жәяүлеләр зоналарына ком сибү, баскычлар, юл өслекләрен бозлавыкка каршы материал белән эшкәртү;

104.3. язгы чорда-карны йомшарту һәм эрегән суларны агызуны оештыру.

105. Жирлек территориясендә башкарыла торган урып-жыю эшләренең технологиясе һәм режимнары, һава шартларына карамастан, Транспорт чараларының һәм жәяүлеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәт итүен тәмин итәргә тиеш.

106. Кышкы чорда жәяүлеләр тротуарларын, жир өсте кичү юлларын, баскычларны жыештыру үзенчәлекләре:

106.1. көчле кар яву чорында жәяүлеләр тротуарлары, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелгә һәм чистартылырга тиеш;

106.2. бозлавык барлыкка килсә, беренче чиратта баскычлар, аннары тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелә.

Бозга каршы материалларны эшкәртү вакыты тайгак ачылганнан соң дүрт сәгатәтән артмаска тиеш;

106.3. калдыклар һәм химик реагентлар белән пычратылмаган көпшәк карны газонга яки бу максатлар өчен алдан билгеләнгән урыннарда, яшел үсентеләр сакланып калса һәм эрегән сулар агып китмәсә, жыеп алу рөхсәт ителә.

107. Авыл жирлегендә рөхсәт ителми:

107.1. урамнарда, майданнарда, Яшел майданлы участокларда, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә чүп-чарны чүпләргә;

107.2. гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнгән күмү урыннарыннан тыш гомуми файдаланудагы территорияләрдә мемориаль кабер корылмаларын (истәлекле Корылмалар, коймалар) билгеләргә;

107.3. транспорт чараларын шушы максатларда каралмаган урыннарда, шул исәптән муниципаль жәмәгать транспорты маршрутларының соңгы пунктларында юу, чистарту һәм техник хезмәт күрсәтү;

107.4. бина һәм корылмаларны төзекләндерү элементларын, һәйкәлләрне, мемориаль такталарны, агачларны, куакларны, кече архитектура формаларын һәм башка төзекләндерү элементларын сындыру һәм зыян китерү, шулай ук аларны үз белдеге белән үзгәртеп кору, үзгәртеп кору һәм үзгәртеп кору;

107.5. Мәгълүмати-басма продукцияне язу, рәсемнәр төшерү һәм элеп кую, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, стеналарда, баганаларда, коймаларда (коймаларда) һәм шушы максатларда каралмаган башка объектларда граффити куллану;

107.6. бирелгән жир участоклары чикләреннән һәм (яки) коймалардан тыш күчемсез милекне складлау һәм саклау;

107.7. тара, сәнәгать товарлары һәм башка сәүдә әйберләрен тротуарларда, газоннарда, юлларда урнаштыру һәм складлау;

107.8. билгесез урыннарда кар складлары;

107.9. тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән юлларны һәм тротуарларны үз белдеге белән ябу.

108. Калдыкларны рөхсәтсез урыннарда урнаштырган затлар үз хисабына элге территорияне жыештырырга һәм чистартырга, кирәк булганда жир участогын рекультивацияләргә тиеш.

20 тәүлек эчендә рөхсәтсез урында калдыклар урнаштырган зат ачыкланмаган очракта, калдыкларны бетерү һәм рөхсәтсез чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү элге территорияне жыештыру өчен жаваплы оешмалар тарафыннан башкарыла (йә, элге төр хезмәт күрсәтү Шартнамәдә каралган булса, калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы махсулаштырылган оешма).

109.Билгелэнгэн тэртиптэ бирелмэгэн һәм муниципаль милектэ булган жир кишэрлеклэрэндэ (территориялэрдэ) табигий рэвештэ барлыкка килгэн чүплеклэрне бетерү вэкалэтле орган тарафыннан тээмин ителэ.

Жирле эһәмияттэге автомобиль юлларын жыештыру

110. Жирле эһәмияттэге автомобиль юлларын (алга таба - юлларны) жыештыру юл йөрү өлөшөн, тротуарларны, парковкаларны (парковка кесэлэрен), жэмэгать транспорты тукталышларын, ясалма юл корылмаларын пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан даими чистарту буенча чаралар комплексын үз эченэ ала.

111.Язгы-жэйге чорда юлларны жыештыру юу, су сибү, тузанны бетерү, сөртү һ. б. Включ үз эченэ ала.

Көзге-кышкы чорда юлларны жыештыру чүп-чар, кар һәм боз, пычрак, юлларга ком-тоз катнашмасы сибү, тротуарларга коры ком сибү белән бэйле.

Юл буенда урнашкан 112 чүп савытын чистарту көнгэ ким дигэндэ бер тапкыр, тукталыш майданчыкларында көнгэ ике тапкыр башкарыла.

113.Жэмэгать транспортын көтү павильоннары тузанланмаган, буялган һәм юылган булырга, рөхсәтсез Мэгълүмати-басма продукциядән, граффитидан чистартылырга тиеш. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш.

114. Аерым элементлар буенча жэйге жыештыру таләпләре:

114.1.машиналар өлөшө төрлө пычраткыч матдэләрдән тулысынча чистартылырга һәм бөтөн кинлекне юарга тиеш. Көйлөү линияләре белән билгелэнгэн күчәр, резерв полосалар ком һәм кечкенэ чүп-чардан гел чистартылырга тиеш;

114.2 ике метрлы чүпрэк зоналарында грунт-Комлы нанослар һәм пычраткыч матдэләр булырга тиеш түгел. Ком кисәкчэләре һәм төрлө кечкенэ чүп-чар белән кечкенэ пычранулар рөхсәт ителә, алар махсус машиналарның эш цикллари арасында барлыкка килергэ мөмкин;

114.3.юл кырлары зур калдыклардан һәм башка чүп чардан чистартылырга тиеш;

115.Кышкы чистарту таләпләре:

115.1. кышкы чорда юлларны жыештыру үз эченэ ала:

машиналар йөрү өлөшөндөгө карны һәм бозны чистарту, жэмэгать транспортын көтү тукталышлары, сөртү, карны валларга күчөрү һәм кар чыгару;

116. Рөхсәт ителми:

116.1. тротуарларга, юлларның һәм юлларның йөрү өлөшөнә кар, квартал эчендөгө юллардан, ишегалды территорияләрәннән, предприятие, оешма территорияләрәннән, төзелеш майданчыкларыннан, сәүдә объектларыннан, 8.00 сэгатытән соң чистартыла торган боз, шулай ук машиналар йөрү өлөшөн жыештыручы зат белән килешү булмаганда;

116.2.техник тоз һәм сыек кальций хлоридлы бозлавыкка каршы реагент буларак тротуарларда, жэмэгать транспортын көтү тукталышларында, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм Яшел майданлы территориялэрдэ кулланырга;

116.3.карны тиешле тэртиптэ килештерелмэгэн урыннарда чыгарырга һәм жыярга;

116.4.кар валларын формалаштыру:

1) юллар һәм урамнар киселешендэ бер дэрэжэдэ һәм тимер юл кичүләре янында күренү өчпочмагы зонасында;

2) жэмэгать транспортын көтү тукталышларыннан 20 метрга якына;

3) транспорт киртэләре яки югары чик белән жиһазландырылган юл участокларында;

4) тротуарларда;

5) якындагы территориялэргэ керү юлларында;

116.5. автотранспорт көпчәкләре белән юлларга грунт һәм пычрак чыгару;

116.6. грунт, чүп-чар, күперле төзелеш материаллары, жиңел савыт, тарпус яки юлларның пычрануын булдырмый торган башка материаллары белән капланмаган агачларны йоклаган, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм эремэләрен (шул исәптән цемент-ком, известь, бетон катнашмаларын) ташу, аларны юлга, тротуарга, юл кырына яисә аның янәшәсендөгө юлларга түгү мөмкинлеген булдырмый торган чаралар күрмичә юлда газон полосасы.

Урыш-жыю, санитар тоту, ял итү урыннарын һәм кешеләр күпләп була торган урыннарын төзекләндерү

117. Ял итү һәм кешеләр күпләп тору урыннары:

1) майданнар, парктар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, жирлек урманнарында оештырылган ял итү урыннары, пляжлар;

2) актив ял итү һәм тамаша чаралары урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә майданчыклары һ. б.;

3) сәүдә объектлары территорияләре (вакляп сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган вакляп сату чөлтәре объектлары комплекслары), жәмәгать туклануы, социаль-мәдәни билгеләнештәге, көнкүреш хезмәте күрсәтү;

4) административ һәм жәмәгать биналары, учреждениеләр янындагы территорияләр.

118. Майданнарны, парктарны, скверларны, бульварларны, яр буйларын һәм башка гомуми файдаланудагы территорияләргә жыештыру:

118.1. кышкы чорда парктарда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка ял зоналарында юлларны жыештырганда, химик реагентлар булмаган урыннарда, яшел үсентеләргә сакланышы һәм эретелгән сулар агып китүен тәмин иткәндә, алдан билгеләнгән урыннарда вакытлыча кар жыелу рөхсәт ителә.

119. Вакляп сату базарларын чистарту һәм санитар эчтәлек:

119.1. вакляп сату базарлары территорияләре (алга таба - базар) төзекләндерелгә, бәдрәфләр, хужалык һәм контейнер майданчыклары, контейнерлар һәм чүп савытлары белән жиһазландырылырга, яңгыр һәм Кар сулары агып төшү өчен каты өслекләргә һәм оекларга ия булырга, шулай ук суүткәргеч һәм канализация булырга тиеш;

119.2. базар майданын төп жыештыру аның ябылуыннан соң башкарыла. Көндөз каты көнкүреш калдыклары белән тутырылган чүп жыючыларны патруль жыештыру һәм чистарту башкарыла;

119.3. елның жәйге чорында базар территориясендә атна саен дым жыештырыла;

119.4. базар территориясә 40 кв. м майданда бер чүп савыты исәбеннән чүп савытлары белән жиһазландырыла, киштә линиясә буенча алар арасы 10 м дан артмаска тиеш;

120. Базар территориясендә һәм аның белән якин урнашкан, каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүгә килешү төзмичә, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, киосклар, сәүдә палаткалары һәм павильоннарның эшчәнлегә рөхсәт ителми.

121. Сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларын чистарту һәм санитар саклау:

121.1. сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектлары территорияләрен тулысынча жыештыру тәүлегенә кимендә ике тапкыр (иртән һәм кич) башкарыла. Көндөз патруль жыештыру чүп савытларын һәм чүп жыючыларны чистарту һәм чистарту эшләре башкарыла;

121.2. сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларына керү урынында ким дигәндә ике чүп савыты билгеләнә;

121.3. газоннарда һәм тротуарларда контейнерлар һәм товарлар туплау рөхсәт ителми;

121.4. калдыкларны чыгару тәмин ителә.

122. Башка сәүдә майданчыклары территорияләрен, стационар булмаган вакляп сату чөлтәре объектлары комплексларын, социаль-мәдәни билгеләнештәге объектларны жыештыру аларны елның жылы вакытында мәжбүри рәвештә сугарып ябылганнан соң башкарыла. Хәзергә урып-жыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты көнкүреш калдыкларын чыгару тәмин ителә.

123. Ял итү урыннарын һәм кешеләр күпләп була торган урыннарны төзекләндерү:

123.1. ял итү урыннары территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегә каты өслек төрләрен (плитка асфальты яки асфальт рәвешендә), өслекләргә парлаштыру элементларын, яшелләндерү, эскәмия, чүп савытлары һәм чүп-чар өчен кече контейнерларны, урам техник жиһазларын, яктырту жиһазларын, архитектура-декоратив яктырту жиһазларын, жирлек мәгълүматлары йөртүчеләргә, яшелләндерү участкаларын саклау элементларын үз эченә ала (металл фехтовкалау, махсус каплау төрләре һ. б.);

123.2. пляжлардан кала барлык ял итү һәм кешеләр күпләп яшәгән территорияләрдә каты каплау яки чөчөлгән үләннәр яки яшел майданнар белән үсемлек тупфрагы булырга тиеш;

123.3. ял итү һәм кешеләр күпләп жыела торган территорияләрдә яшелләндерү участкаларын чөчәк түтәлләре, газоннар, ялгыз, төркемле, гади утыртмалар, вертикаль,

күпкатлы, мобиль яшеллэндерү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

123.4. кешеләрнең ял итү һәм күпләп тору урыннары бәдрәфләр урнаштыру һәм тоту таләпләрен үтәп жиһазландырылган һәм эшли торган бәдрәф кабиналары белән тәмин ителергә тиеш;

123.5. пычранган саен ял итү урыннары яки кешеләр күпләп була торган территорияләрдә фонтаннарны, буаларны, елга ярларын чистарту башкарылырга тиеш;

123.6.массакуләм чаралар уздырганда, аларны оештыручылар чараны уздыру урынын, аның янәшәсендәге территорияләрне жыештыруны һәм төзекләндерүне янадан торгызуны тәмин итәргә тиешләр. Чараны уздыру урынын, аның янәшәсендәге территорияләрне жыештыру һәм бозылган төзекләндерүне торгызу тәртибе билгеләнгән тәртиптә чараны үткәргүгә тиешле рөхсәт алу стадиясендә билгеләнә.

124. Халык күпләп ял итү һәм ял итү урыннарында рөхсәт ителми:

124.1.саклагыз, контейнерлар һәм сәүдә жиһазлары моның өчен булмаган урыннарда;

124.2.территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату;

124.3.автотранспорт чараларын юу һәм ремонтлау, ягулык-майлау сыеклыкларын агызу;

124.4.автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар оештыру, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштыру;

124.5.зыян газоннар, табигый һәм ясалма яшеллэндерү объектлары;

124.6.повреждать кече архитектура формалары һәм перемещать аларны белән билгеләнгән урыннар;

124.7.калган сыек продуктларны, сатуратор жайланмаларыннан, ачы һәм сыра цистерналарыннан тротуарларга, газоннарга һәм авыл жирлеге юлларына салыгыз;

125.8. түләүле машина кую урыннарын оештыру законсыз;

125.9.стационар булмаган объектларны үз белдеге белән урнаштыру;

125.10.тротуарларның асфальт-бетон өслеген, янәшәдәге яшел зоналарның һәм территорияләрне төзекләндерүнең башка элементларының бөтенлеген бозу;

125.11. территориядә сәүдә-суыту жиһазлары белән тәмин итү;

125.12.каты көнкүреш калдыкларын халыктан каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнерларга (бункерларга) туплау, идарә оешмалары белән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнерларга (бункерларга) урнаштыру килешүе булмаса;

125.13.тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру аша тротуарларны үз белдеге белән ябу;

125.14.сәүдә объекттыннан читтә товар кую;

126.15.янгынарны кабызыгыз, шул исәптән ачык ут куллануны үз эченә алган чаралар үткәргү, ачык ут белән ризыкны жылылык белән эшкәртү өчен мангалалар һәм башка жиһазлар куллану.

Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен жыештыру, карап тоту һәм төзекләндерү

127. Йорт яны территориясен жыештыру:

127.1. урыш - жыю түбәндәге элеккелектә башкарылырга тиеш: тротуарларны, жәяүлеләр юлларын (бозлавык һәм тайгак булган очракта - ком сибү), аннары ишегалды территорияләрен жыештыру;

127.2. кар яву вакытында житештерелә торган кар чистартудан тыш, урып-жыю 8.00 сәгаткә кадәр башкарыла.

Механикалаштырылган жыештыруны көндез машиналар тизлеге сәгатенә 4 км/сәгаткә кадәр үткәргәргә рөхсәт ителә.

128. Жәйге чистарту:

128.1. йорт яны территорияләрен жәйге жыештыру: сөртү, юу яки кул белән яки махсус машиналар ярдәмендә су сибү - башлыча иртә, иртәнге һәм соң, кичке, сәгәтләрдә башкарылырга тиеш;

128.2. тротуарларны юу бары тик прилотка полосасы белән турыдан-туры чикләнгән ачык тротуарларда һәм биналардан урамның машиналар йөрү өлешенә юнәлештә башкарылырга тиеш;

128.3. көннең эссе вакытында тротуарларны сугару кирәк булганда эшләнәргә тиеш,

лэкин тәулегенә ким дигәндә ике тапкыр.

129. Кышкы чистарту:

129.1. түбәләрдә жыела торган кар вакытында жиргә ташланып, учак полосасына Күчәргә, ә киң тротуарларда валларга әверелергә тиеш;

129.2. жыештырыла торган кар тротуарлардан - участок полосасына, ишегалларында склад урыннарына күчәргә тиеш;

129.3. сдвинутый белән квартал эчендә йөрү юлы карны кирәк жәелдерергә өемнәре һәм валлары, урнашкан параллельно борт ташына, яки складировать буенда юл ярдәмендә, кагыйдә буларак, роторных кар чистарткычларны;

129.4. урамнарның машиналар йөрү өлешеннән газоннар белән аерылган 6 метрдан артык тротуарларда соңрак чыгару өчен тротуар уртасына кар күчәрергә рөхсәт ителә;

129.5. валларга һәм өемнәргә кар салу эшләре тротуарларда кар яву тәмамланганнан соң алты сәгатътән дә соңга калмыйча, калган территорияләрдә 12 сәгатътән дә соңга калмыйча тәмамланырга тиеш;

129.6. ком-тоз катнашмалары белән пычратылмаган кар ишегалларында, квартал эчендәге юлларда, газоннарда һәм ирекле территорияләрдә жәяүлеләрнең ирекле хәрәкәтенә һәм автотранспорт йөрүенә комачауламый, яшел үсентеләрне саклауны һәм эрегән суларны агызуны тәмин иткәндә жыела;

129.7. тротуарларны һәм квартал эчендәге юлларны кулдан чистартканда кар тулысынча, скрапер астына чистартылырга тиеш. Чистартылган каплаулар булмаганда, кар двигатель астына чыгарылырга тиеш, соңрак мөһерләнү өчен кар катламы калдырыла;

129.8. тайгаклык килеп чыкса, ком-тоз катнашмасы белән юл катламнарын эшкәртү, таратучылар ярдәмендә, норма буенча 0,2-0,3 кг/м житештерелергә тиеш;

129.9. боз эшкәртелгәннән соң йомшартылган боз күчәрелергә тиеш, аларны ачык жиргә, агачлар астына яки газоннарда кертмичә.

130. Яз житү белән:

130.1. эретелгән суларны нормаль агызу өчен кирәк булган урыннарда су агымын тәмин итү өчен трюкларны юу һәм чистарту;

130.2. люклар һәм буран челтәренәң кабул итү коеларына системалы эретелгән су;

130.3. кар эреп беткәннән соң ишегалды территорияләрен чүп-чардан, калган кардан һәм боздан чистарту.

131. Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен карап тоту:

131.1. күпфатирлы йортның йорт яны территориясен (алга таба - йорт яны территориясе) карап тоту:

1) даими чистарту;

2) Күзәтү һәм яңгыр коелар, дренажлар, подшивниклар, күпер торбаларын ремонтлау һәм чистарту;

3) инженер челтәрләренәң күзәтү коеларына, яңгын су белән тәмин итү чыганаclarына (гидрантларга, сулыкларга һ. б.) тоткарлыксыз керү мөмкинлеген тәмин итү;

4) Каты көнкүреш һәм зур калдыклар жыю һәм чыгару;

5) яшелләндерү һәм булган яшел майданнарны карау;

6) кече архитектура формаларын тоту, агымдагы һәм капитал ремонтлау.

132. Калдыкларның барлык төрләре дә контейнерлар һәм бункерларга жыелырга тиеш, алар су үткәрми торган каплау булган контейнер майданчыкларында каты көнкүреш калдыкларын жыю нормалары нигезендә кирәкле күләмдә урнаштырыла.

133. Күпфатирлы йортларда яшәүче гражданныр бурычлы:

133.1. йорт яны территорияләрендә чисталыкны һәм тәртипне сакларга;

133.2. каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны бары тик махсус контейнерларга һәм йорт яны территорияләрендә урнашкан махсус майданчыкларга урнаштырырга.

134. Идарәче оешмалар тәмин итәргә тиеш:

134.1. каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар урнаштыру, ә анализланмаган биналарда - моннан тыш, сыек көнкүреш калдыклары өчен жыентыклар урнаштыру;

134.3. расланган график буенча каты көнкүреш һәм зур калдыклар чыгару;

134.4. контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер майданчыкларын, аларга керү юлларын чиста һәм төзек хәлдә тоту;

134.5.подъезд подъездларына, эскәмияләргә чүп савытлары кую һәм аларны вакытында чистарту;

134.6.тайгак урыннарны ком-тоз һәм (яки) бозлавыкка каршы махсус катнашмалар белән эшкәртү;

134.7.яшел майданнарны һәм газоннарны саклау һәм квалификацияле карау;

134.9.тышкы яктырту чараларын дәрәс тоту һәм аларны караңгылык белән кабызу.

135. Йорт яны территориясендә рәхсәт ителми:

135.1. яфракларны, төрле калдыкларны һәм чүп-чарны яндырыгыз;

135.2. киём, киём, келәм һәм башка әйберләренә хужалык майданыннан читтә асып куегыз;

135.3. контейнер майданчыкларына керү юлларын чуалдыру;

135.4. контейнерлар (бункерлар) урамнарның һәм юлларның машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, газоннарда һәм яшел зоналарда урнаштырырга;

135.5. йорт яны территорияләрен тиешле тәртипне бозып үз белдеге белән урнаштырырга;

135.6. ишегалды корылмаларын төзү;

135.7. йорт яны территориясен металл калдыклар, көнкүреш һәм төзелеш калдыклары һәм материаллар, шлак, көл һәм башка житештерү һәм куллану калдыклары белән тулыландыру, савыт-саба туплау һәм саклау;

135.8. чистарту, калдыклар һәм чүп-чар ташлау;

135.9. автотранспорт чараларын түләүле куюны оештыру;

135.10.тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән квартал эчендәге юлларны үз белдеге белән ябарга;

135.11.машина юу, ягулык һәм май агызу, тавыш сигналларын, тормозларны һәм двигательләренә көйләү;

135.12.кешеләрнең сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясаучы эшләренә башкару;

135.13.сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләрен, палаткалар, киосклар, леклар, мини-базарлар, павильоннар, жәйге кафелар, житештерү объектлары, вак-төяк автомобильләренә, көнкүреш техникасын, аяк киёмнәрен ремонтлау предприятиеләрен, шулай ук кунаклардан кала автостоянкалар урнаштырырга;

135.14.йорт яны территориясенә ишегалды эчендәге йөрү юллары буенча транспортның транзит хәрәкәтен гамәлгә ашырырга;

135.15.янгыннарны кабызыгыз, шул исәптән ачык ут куллануны үз эченә алган чаралар үткәру, ачык ут белән ризыкны жылылык белән эшкәртү өчен мангалалар һәм башка жиһазлар куллану.

136. Идарәче оешмалар тәмин итәргә тиеш:

136.1.яшел майданнарны саклау;

136.2.жәйге вакытта һәм коры һавада газоннар, чәчәк түтәлләре, агачлар һәм куаклар сугарылган;

136.3.газоннарның сакланышы һәм бөтенлеге аларда төзелеш материалларын, ком, чүп-чар, кар, боз чипларын тупламыйча һ. б.;

136.4. яңа агачлар һәм куаклар утырту, юллар челтәрен үзгәртеп планлаштыру һәм жайланмаларны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча агротехник шартларны үтәп урнаштыру.

137.Йорт яны территориясен төзекләндерү:

137.1.һәр йорт хужасының территориясе, кагыйдә буларак, булырга тиеш:

1) эчке киём, киём, келәм һәм көнкүреш әйберләрен киптерү өчен майдан;

2) өлкәннәр өчен ял итү майданы;

3) балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары, яшелләндерү һәм балаларның жәйге һәм кышкы ялы өчен кирәкле кече архитектура формалары белән.

138.Әгәр участокның территориясе зурлығы рәхсәт итсә, участок чикләрендә этләр йөртү өчен майданчык урнаштырылырга мөмкин.

139.Йортларның подъездлары каршындагы майданнар, юл һәм жәяүлеләр юллары каты өслекләргә ия булырга тиеш. Каты катламнарны урнаштырыганда эрегән һәм яңгыр

суларының ирекле агып китү мөмкинлеге каралырга тиеш.

140.Торак йортларга салынган жәмәгать билгеләнешендәге биналарда йортның торак өлешенән изоляцияләнгән подъездлар булырга тиеш, шул ук вакытта персоналның автотранспорты ишегалды территориясеннән читтә урнашырга тиеш.

141.Торак йорт ишегалды ягыннан жәмәгать билгеләнешендәге биналар өчен материаллар, продукция йөкләү рөхсәт ителми, анда тәрәзәләр һәм фатирларга керү юллары урнашкан. Йөкләүне тәрәзәләре булмаган торак йортлар, жир асты тоннельләреннән яки ябык дебаркадерлардан, юллар ягыннан башкарырга кирәк.

142.Транспорт чараларын квартал эчендәге территорияләрдә урнаштыру кешеләрнен тоткарлыксыз хәрәкәт итүен, шулай ук урып-жыю һәм махсус техниканы тәмин итәргә тиеш.

Шәхси торак төзелеше территорияләрен жыештыру

143.Торак йортлар хужалары көн саен жир участогын жыештыралар (шул исәптән кардан да).

144.Индивидуаль торак төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:

145.1.кар чыгару, чүп-чар ташлау, шлакны түгү, сыек көнкүреш калдыкларын йорт хужасы территориясенә агызу;

145.2.ишегалдыннан һәм аның янындагы территориядән чистартылган кар һәм боз юллар һәм юллар йөрү өлешенә күчерү яки күчерү.

V. Территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

146.Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компонентлары булган элементлары булу гамәлдәге закон таләпләре нигезендә проект документларында эшләнәргә һәм каралырга тиеш.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияләрне төзекләндерү элементларына проект документлары мәдәни мирас объектларын саклау, файдалану, популярлаштыру һәм дәүләт тарафыннан саклау өлкәсендә вәкаләтле органнар белән килештерелә.

Озак вакытлы яки даими файдалану территориясен төзекләндерүнең стационар элементлары аларны кул белән күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен беркетеләргә тиеш.

147.Төзекләндерү элементларын, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзекләндерү элементлары хужалары башкара.

Яшелләндерү

148.Яшел киңлекләр территорияне төзекләндерүнең мәжбүри элементы булып тора.

Төзекләндерү эшләрен башкарганда булган яшеллекләрне максималь рәвештә саклап калу зарур.

149.Жирлек территориясендә ике төрле яшелләндерү кулланырга мөмкин: стационар-үсемлекләрне грунтка утырту һәм мобиль-үсемлекләрне махсус күчмә савытларга (контейнерлар, вазоннар һ.б.) утырту.

Стационар һәм мобиль яшелләндерү архитектура-объектовшафт объектларын (газоннар, бакчалар, чәчәкләр, куяклар һәм агачлар белән майданчыклар һ.б.) рельефның табигый һәм ясалма элементларында, түбәләрдә (түбәләрдә), биналарның һәм корылмаларның фасадларында (вертикаль яшелләндерү) булдыру өчен кулланыла.

150.Яшелләндерү объектларын карап тоту-яшел үсентеләрне һәм яшелләндерелгән территорияләрне төзекләндерү элементларын карау, күләмле корылмаларның конструктив элементларына кечкенә деформацияләрне һәм зыян салуларны бетерү, шулай ук жәйге һәм кышкы вакытта күчмә кече формаларны чистарту.

151.Яшел киңлек хужалары бурычлы:

151.1. яшел майданнарны саклау һәм квалификацияле карау;

151.2. елның жәйге вакытында коры һавада газоннар, чәчәк түтәлләре, агачлар һәм куяклар сугаруны тәмин итәргә;

151.3.газоннарның куркынычсызлыгын һәм бөтенлеген тәмин итү;

151.4. яшелләндерү объектларында сулыклар булганда аларны чиста тотарга һәм 10

елга бер тапкыр капитал чистартырга кирәк;

152. Яшеллэндерелгән территорияләрдә рөхсәт ителми:

152.1.урнаштыру биналар, аларның эшләвен һәм хезмәтен тәмин итү өчен эшлэнгән корылмалардан кала;

152.2.агачларны һәм куакларны үз белдеге белән утырту һәм кисү, газоннарны һәм чәчәк түтәлләрен юк итү;

152.3.агачларга һәм башка яшел үсентеләргә гамакларны, таганнарны, турникларны, эчке киёмнәрне киптерү өчен бауларны асып куярга, реклама һәм мәгълүмат щитларын һәм табличкаларны, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгелэнгән чыгарылмалы конструкцияләрне, объектларга хәрәкәт юнәлешләре күрсәткечләрен, афишалар, игъланнар, агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмат белән тәмин итү чаралары, баганалардан тартмаларны беркетергә, коймалар, билбордлар, электр үткәргечләр, лампалар, чәнечкеле коймалар;

152.4.стационар булмаган объектлар, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштыру, шул исәптән ел вакытына карамастан, автостоянкалар һәм парковкалар урнаштыру;

152.5.төзелеш һәм башка материаллар, калдыклар, чүп-чар, бозга каршы материаллар һәм башка зарарлы матдәләр, шулай ук ком һәм бозга каршы реагентлар белән пычранган кар, боз киселгән;

152.6. яшелчә бакчалары өчен казу;

152.7. йорт хайваннары газоннарында һәм чәчәкләрдә йөрөгез;

152.8. яфрактарны, үләнне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларның сметаларын лотокларга һәм башка суүткәргеч жайланмаларга кертергә;

152.9. смета һәм чүп-чарны газоннарга ташлагыз;

152.10.янгыннарны кабызыгыз, шул исәптән ачык ут куллануны, ачык ут белән ризыкны жылылык белән эшкәртү өчен мангалалар һәм башка жиһазлар куллануны үз эченә алган чаралар үткәру;

152.11.сок, резинаны чыгару өчен агачларны кисегез, аларга башка механик зыян китерегез;

152.12.яшеллэндерелгән территорияләрдә урнашкан скульптура, эскәмияләр, коймалар, чүп савытлары, балалар һәм спорт жиһазларын бозу;

152.13.агач тамырларын магистральдән 1,5 метрдан якынарак фаш итегез һәм муеннарына жир яки төзелеш калдыклары салыгыз.

Киртэләр

153.Фехтовкалау жайланмасы-төзеклэндерүнең өстәмә элементы.

154. Фехтовкалау буенча төрле:

1) максат (декоратив, саклаучы, аларның берләшүе);

2) биеклегә (Түбән - 1,0 м га кадәр, уртача-1,1 - 1,7 м, югары-1,8-3,0 м);

3) материал төре (металл, тимер-бетон һ. б.);

4) күрү өчен үткәрүчәнлек дәрәжәсе (ачык, саңгырау);

5) стационарлык дәрәжәләре (даими, вакытлыча, мобиль) һәм башка фехтовкалау.

Коймаларны проектлау аларның урнашуына һәм гамәлдәге дүүләт стандартлары, сертификациялэнгән эйберләр каталоглары, индивидуаль дизайн проектлары нигезендә билгеләнүенә карап башкарыла.

155. Мәдәни мирас объектлары территорияләрен элегә территорияләр өчен билгелэнгән шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә эйлэндереп алырга кирәк.

Өслекләрне каплау

156.Жирлек территориясендәге өслекләрнең өслекләре куркынычсыз һәм уңайлы йөрү шартларын тәмин итә, шулай ук жирлек төзелешенә архитектур йөзен формалаштыра.

Төзеклэндерү максатларында түбәндәге капламалар билгеләнә:

1) каты (капиталь) каплаулар - монолит яки жыелма капламалар, шул исәптән асфальтобетон, цементобетон, табигий таштан башкарыла;

2) йомшак (капиталь булмаган) катламнар - табигий яки ясалма күпчелек Материаллардан (шул исәптән ком, вак таш, гранит чәчү, керамзит, каучук ватык) башкарыла торган өслекләр, табигий халәттә, коры катнашмаларда, тыгызланган яки

бәйләүче материаллар белән ныгытылган;

3) газон өслеге - үлән катламын эзерләү һәм утырту өчен махсус технологияләр буенча башкарыла;

4) комбинация каплаулары-каплауларның кушылмасы (торф плиткасы яки газон торфы газонга баткан яки йомшак каплау).

157. Каплау төрләрэн сайлау аларның максатчан билгеләнеше буенча башкарылырга тиеш:

1) каты - мөмкин булган йөкләмәләрне, хәрәкәтнең характерын һәм составын, проектлау вакытында гамәлдә булган янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып;

2) йомшак-аерым территорияләрне (шул исәптән балалар, спорт майданчыкларын, этләр йөрү өчен майданчыкларны, жәяү йөрү юлларын)төзекләндергәндә аларның үзенчәлекләрен исәпкә алып;

3) газон һәм иң экологик яктан берләштерелгән.

Каты каплау коры хәлдә ким дигәндә 0,6, дымлы 0,4 тан ким булмаган кляч коэффициенты белән тупас өслеккә ия булырга тиеш.

Өслекләрне парлаштыру

158. Өслекләрне парлаштыру элементларына гадәттә төрле борт ташлары, пандуслар, адымнар, баскычлар керә.

Борттагы ташлар

159. Юл борт ташлары тротуар һәм машиналар йөрү өлешенә машина йөрү өлеше дәрәжәсеннән кимендә 150 мм артып китеп, каплау өслекләре ремонтланган очракта да сакланырга тиеш.

Автотранспортны газонга бәрдермәү өчен, газон белән машиналар йөрү өлешен каплау урыннарында, югары борт ташын куллану зарур.

Газон белән жәяүлеләр коммуникацияләрен каплау белән бергә газон дәрәжәсеннән 0,5 метрдан ким булмаган 50 мм артып китү бирүче бакча бортын урнаштырырга була, бу газонны саклый һәм пычрак һәм үсемлек чүп-чарының каплауга элөгүенә комачаулай, аның хезмәт итү вакытын арттыра.

Жәяүлеләр зоналары территориясендә табигый материаллардан (кирпеч, агач, ташлар, керамик борт һ.б.) файдаланырга мөмкин.

Адымнар, баскычлар, пандуслар

160.Жәяүлеләр коммуникацияләре качкан очракта, 60тан артык промиллега баскычлар урнаштырырга кирәк.

Сәламәтлек саклау учреждениеләре урнашу урыннарында һәм башка массакуләм объектларда, инвалидлар һәм картлар йортларында баскычларда төп жәяүлеләр коммуникацияләрендә, һичшиксез, аларны пандус белән озатып, 50 дән артык промилле авышканда каралырга тиеш.

Чик пандусының кыры 1:12 кабул ителә.

Баскычларның беренче баскычлары читен төшкәндә һәм күтәрелгәндә ачык контраст буяу полосалары белән аерырга кирәк.

Тышкы баскычларның барлык баскычлары Бер марш чикләрендә баскычларның киңлегенә һәм биеклегенә буенча бер үк дәрәжәдә куела.

Киртәләү конструкцияләре булмаганда, ким дигәндә 75 мм биеклектәге койма бортын һәм ручкаларны күздә тотарга кирәк.

Пандусның башында һәм ахырында горизонталь юл участоклары тирә өслектән текстурасы һәм төсе белән аерылып тора.

Баскычның яки пандусның ике ягында 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисемтә бар, кул белән каплау өчен уңайлы һәм стенадан 40 мм ераклыкта.

Майданчык

161. Жирлек территориясендә балалар уеннары, өлкәннәр ял итү, спорт белән шөгылләнү, чүп жыючылар урнаштыру, этләренә йөртү һәм өйрөтү, автомобильләр кую өчен

мәйданчыклар бар.

Теркәлгән мәдени мирас һәйкәлләрен һәм аеруча саклаулы табигый территорияләр зоналарын саклау зоналары чикләрендә мәйданчыкларны урнаштыру һәйкәлләрне саклау, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау вәкаләтле органнары белән килештерергә киңәш ителә.

Йорт яны территорияләре, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт мәйданчыклары белән тәэмин ителергә тиеш. Корылмалар төзек һәм имгәнү куркынычы булган инвентарь белән тәэмин ителергә тиеш.

Балалар мәйданчыклары

162. Балалар мәйданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар яисә яшь мәнфәгатьләре буенча зоналаштырылган комплекслы уен мәйданчыклары буларак оештырыла.

Балалар мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегә түбәндәгеләрне үз эченә ала: йомшак өслек төрләре, мәйданчык өслеген газон белән парлаштыру элементлары, яшелләндерү, уен жиһазлары, эскәмияләр һәм чүп савытлары, яктырту жиһазлары.

Торак йортлар һәм ижтимагый биналар тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр ара 10 м дан да ким булмаска тиеш, кече һәм урта мәктәп яше - 20 м дан ким булмаска, комплекслы уен мәйданчыклары - 40 м дан ким булмаска, спорт-уен комплекслары - 100 м дан да ким булмаска тиеш.

Балалар уен мәйданчыклары контейнер мәйданчыкларыннан кимендә 20 метр ераклыкта урнашкан булырга тиеш.

163. Уен мәйданчыклары булырга тиеш:

163.1. симмегәйге вакытта ком белән капланган өслек макетына ия булыгыз;

163.2. иртәнге вакытта регуляр рәвештә сөртү һәм сөртү;

163.3. мәйданчыкта коймалар һәм корылмаларны буяп елына ким дигәндә бер тапкыр, ә ремонт кирәк булганда ясалырга тиеш;

163.4. транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, юллардан, борылыш мәйданчыкларыннан, кунак тукталышларыннан, калдыклар өчен контейнерлар кую мәйданчыкларыннан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участокларыннан изоляцияләнергә кирәк.

Мәйданчык территориясендә чыгыш ясаучы тамырлар яки түбән ботакларны асып төшерүче Иске, киселгән жиһазлар (стойкалар, фундаментлар), жир өслегеннән урнашкан, жиргә күмелмәгән металл чыбыклар (кагыйдә буларак, турникларда һәм таганнарда) булу ярамай.

Якын-тирә территорияләре реконструкцияләгәндә эшләр алып бару һәм балалар мәйданчыклары территориясендә төзелеш материалларын туплау рөхсәт ителми.

Яктырту жиһазлары, кагыйдә буларак, мәйданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшләргә тиеш.

Яктырту жиһазларын 2,5 м биеклектә урнаштыру рөхсәт ителми.

Уен жиһазларын урнаштыру куркынычсызлык норматив параметрларын исәпкә алып башкарылырга тиеш.

164. Балалар мәйданчыкларын карап тоту һәм аларның иминлеген тәэмин итү өчен җаваплылык аларны кулланучы затларга йөкләнә.

Спорт мәйданчыклары

165. Спорт мәйданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәрендә физкультура һәм спорт белән шөгьльләнү өчен каралган.

Спорт мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегә түбәндәгеләрне үз эченә ала: йомшак яки газон катламы (жәйге чорда), спорт жиһазлары.

Спорт мәйданчыклары яшелләндерелә һәм койма белән каплана. Яшелләндерү мәйданчыкның периметры буенча урнаштырыла, вертикаль яшелләндерү кулланырга мөмкин. Койма биеклегә 2,5-3 м, мәйданчыклар янәшәсендә урнашкан урыннарда - 1,2 м биеклектә.

Спорт жиһазлары спорт, физкультура мәйданчыкларында яки рекреацияләр составында

махсус жиһазландырылган жаяулар коммуникацияларендә (сәламәтлек юллары) урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт жиһазлары завод житештерүендә дә, махсус эшкәртелгән өслекле бүрәнә һәм борыслардан да ясалырга мөмкин.

Урнаштыру вакытында сертификатланган жиһаз каталогларына таянырга кирәк.

Ял итү урыннары

166. Торак төзелеше территориясендә өлкәннәрнең тыныч ял итү һәм өстәл уеннары өчен билгеләнгән ял майданчыкларын оештыру мөмкин. Торак йортлар тәрәзәләреннән тыныч ял итү майданчыклары чикләренә кадәр 10 метрдан да ким булмаса, шау - шулы өстәл уеннары майданчыклары 25 метрдан да ким булмаса тиеш.

Ял майданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге гадәттә түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрләре, майданчык өслеген газон белән парлаштыру элементлары, яшелләндерү, ял өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, чүп савытлары (һәр эскәмиянең ким дигәндә бер өлеше), яктырту жиһазлары.

Плитка асфальтын проектлау өчен майданны каплау яхшы идея. Ял майданчыклары һәм балалар майданчыклары берләштерелгәндә балалар уеннары зонасында каты катламнар урнаштырырга ярамай.

Парклар территорияләрендә үләнә ял итү өчен майданчыклар-газоннар оештырылырга мөмкин.

Эт йөртү майданнары

167. Этләрне йөртү майданчыклары вәкаләтле органнар белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

Этләрне урамда йөртү өчен майданчык территориясендә төзекләндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә: төрле каплау төрләре, киртәләр, эскәмияләр, чүп савытлары, утильләштерү өчен контейнер, яктырту һәм мәгълүмат жиһазлары. Периметраль яшелләндерү тәкъдим ителә.

Этләрне урамда йөртү майданчыклары микрорайонның һәм торак районның гомуми файдаланудагы территорияләрендә, Яшел майданнардан бушаган, метрополитен һәм гомумпоселение магистральләренең техник зоналарында, 110 кВт артык булмаган электр линияләре астында, беренче һәм икенче билбау чыганакларының санитар зонасыннан читтә урнашырга тиеш.

Торак билгеләнештәге территорияләрдә урнаштырыла торган этләрне йөртү өчен майданчыкларның күләме 400-600 кв.м чикләрендә, башка территорияләрдә - 800 кв. метрга кадәр кабул ителә, төзелгән төзелеш шартларында, булган территорияль мөмкинлекләрдән чыгып, майданчыкларның кечерәйтелгән күләме кабул ителергә мөмкин.

Майданчык чигеннән торак һәм жәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр 25 метрдан да ким булмаса тиеш, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт майданчыклары, ял майданчыклары участкаларына кадәр - 40 метрдан да ким булмаса тиеш.

Майданчык коймасы, кагыйдә буларак, 1,5 метр биеклектәге жинел металл челтәрдән башкарыла. койма элементлары һәм секцияләре, аның аскы кыры һәм жире арасындагы ераклык хайванга майданнан китергә яки үзенә жәрәхәтләр китерергә тиеш түгел.

Майданчык территориясендә майданчыктан файдалану кагыйдәләре булган мәгълүмат стенды урнаштырылырга тиеш.

168. Йорт хайваннары хужалары үз йорт хайваннарын жыештыралар һәм утильләштерәләр.

Хайваннар хужалары үз хайваннарына башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч тәсир итмәскә, шулай ук санитария кагыйдәләре буенча тирә-юндәгеләр өчен тынычлык тәмин итәргә, санитария һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

Автостоянка майданчыклары

169. Жирлек территориясендә түбәндәге автостоянкалар урнаштырыла: автомобильләренә кыска һәм озак вакыт саклау.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслекләренә

тоташтыру элементлары, киртэлэр, чүп савытлары яки чүп өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат жиһазлары (күрсәткечләр).

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участкаларына килү юллары жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешергә тиеш түгел.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы аша транзит жәяүлеләр юлларын оештыру рөхсәт ителми.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы калган территориядән кимендә 3 м киңлектәге яшел үсентеләр полосасы белән изоляцияләнергә мөмкин.

Кечкенә архитектура формалары

170. Кече архитектура формаларын урнаштыру "төзекләндерү" бүлегенә нигезләнеп башкарыла, биналарны һәм корылмаларны төзү, реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау проектлары, шулай ук төзекләндерү яки эскиз тәкъдимнәре проектлары.

Кечкенә архитектура формаларын проектлаганда һәм сайлаганда, сертификатланган продуктлар каталогларыннан файдаланырга киңәш ителә. Тарихи төзелеш зоналары, жирлекнең үзәк үзәге, жирлек күпфункцияле үзәкләре һәм зоналар өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектланырга тиеш.

171. Кече архитектура формаларына төп таләпләр:

171.1. архитектура һәм территорияшафт мохите, территорияне төзекләндерү элементлары характерына туры килү;

171.2. материалларның югары декоратив һәм эксплуатацион сыйфатлары, тышкы мохит тәэсирен исәпкә алып, аларны озак вакыт дәвамында саклау;

171.3. көч, ышанычлылык, төзелеш куркынычсызлыгы.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

172. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

172.1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары техник яктан яхшы һәм эстетик яктан яхшы булырга тиеш.

Тышкы мәгълүмат чаралары, учреждение такталарыннан һәм режим таблицаларыннан тыш, вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм тулысынча файдаланыла.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтергә, тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урынын вакытында ремонтларга һәм жыештырырга тиешләр.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын реклама яки мәгълүмати хәбәр урнаштырмыйча урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырына зыян китерү, шулай ук тышкы реклама чараларын һәм мәгълүматны полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән асып кую, аларны урнаштыру һәм эксплуатацияләү рөхсәт ителми.

Реклама яки мәгълүмати конструкция хужасы өч тәүлек эчендә монтажланганнан соң территорияне һәм (яки) фасадны төзекләндерергә тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары, аларда төп блок булганда, төп блок белән бергә сүтелергә тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә объектларның корылмаларына һәм бизәкләренә зыян китерү, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклығын һәм ныклығын киметү рөхсәт ителми.

172.3. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары түбәндәге төрләр булырга мөмкин:

- дивар төзелеше;
- декоратив панель;
- консоль дизайны;
- түбә төзелеше;
- дисплей структурасы;
- учреждение тактасы;
- режим тәлинкәсе;
- модульле дизайн;
- стела;
- калкан төзелеше;

- флаг композициясе;
- Махсулаштырылган төзелеш.

172.4. Тышкы мәгълүматны урнаштыру өчен гомуми таләпләр:

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын проектлау, эзерләү һәм урнаштыру төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында Россия Федерациясе законнары таләпләре, аларны саклау һәм куллану нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш;

Тышкы мәгълүмат чараларындагы мәгълүмат Россия Федерациясенең дәүләт теле һәм Татарстан Республикасының дәүләт телләре турындагы закон таләпләрен үтәп урнаштырылырга тиеш;

Ике яки аннан да күбрәк тел кулланган очракта текстлар эчтәлек һәм техник бизәлеш буенча бер үк булырга тиеш, дәрәс һәм аңлаешлы итеп эшләнгән.

Гражданнар игъланнары, мәдәни һәм спорт чаралары афишалары өчен жайланмалар

173. Игъланнарны, мәдәни һәм спорт чараларының афишаларын гражданнарның күпләп йөри торган урыннарда һәм жанлы жәяүлеләр зоналарында урнаштырыла торган махсус тумбаларда, щитларда һәм стендларда урнаштыру рөхсәт ителә.

Реклама стендлары аерым объектларда яки биналарда яки корылмаларда такталар рәвешендә урнаштырылырга мөмкин.

VI. Коммуникацияләре төзү, ремонтлау, реконструкцияләү вакытында жир эшләрен башкаруга төп таләпләр

174. Грунтны ачу яки юл өслекләрен ачу (жир асты коммуникацияләрен урнаштыру, реконструкцияләү яки ремонтлау, субай һәм шпунт сугу, электр тапшыру линияләрен, элементә, яктырту баганаларын кую (алыштыру), грунт планлаштыру, инженерлык эзләнүләре вакытында эш һәм башка эшләр) белән бәйлә эшләр бары тик язма рөхсәт (жир эшләрен житештерүгә ордер), бирелгән очракта гына башкарыла. вәкаләтле орган.

175. Жирлек территориясен төзекләндерү белән бәйлә Жир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм үткөрү тәртибе муниципаль хокукый актларның билгеләнгән таләпләре нигезендә башкарыла.

176. Яшел үсентеләрне сүтү яки күчәрәп утырту кирәк булганда, Башкарма комитет күрсәтмәсен билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшел үсентеләрне жимерергә яки күчәрәп утыртырга кирәк.

177. Жирлек юлларында хәрәкәтне вакытлыча чикләү яки туктату вәкаләтле орган тарафыннан бирелә торган рөхсәт нигезендә, ике яктан да заказчылар һәм эш житештерүчеләр, эш сроклары, йөрү маршрутлары турында барлык кирәкле белешмәләре үз эченә алган информацийон щитны мәжбүри урнаштырып башкарыла. Әлегә калканның формасы һәм эчтәлегә рөхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең тиешле административ регламенты белән билгеләнә.

178. Срогы чыккан заказлар буенча коммуникацияләр төзү, ремонтлау, реконструкцияләү вакытында жир эшләрен башкару башбаштаклык дип таныла.

VII. Уңайлы мохит өчен махсус таләпләр

179. Торак мохитне, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнкүреш объектларын төзекләндерү объектларын проектлаганда, торак пунктларның өлкәннәр һәм инвалидлар өчен уңайлы булуын, бу объектларны картлар һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәмин итүне күздә тотарга киңәш ителә.

Өлкәннәр һәм инвалидларның күчәп йөрүенә ярдәм итә торган техник чаралар һәм жиһазлар проектлау, төзү, урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документларына ярашлы рәвештә яңа төзелеш вакытында гамәлгә ашырылырга киңәш ителә.

VIII. Якын-тирә территорияләре төзекләндерүдә биналар (биналар) һәм корылмалар милекчеләренең катнашу тәртибе

180.Жирлек территориялэренен тиешле санитар торышын тээмин итү, әйләнә-тирә мохитне пычранудан саклау һәм саклау чараларын тормышка ашыру максатыннан, аларны жыештыру һәм хужалык итүче субъектларга һәм физик затларга санитар карап тоту өчен беркетелә.

181.Хужалык итүче субъектлар һәм физик затлар, законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, якындагы территорияне жыештырырга һәм санитар карап торырга хокуклы:

181.1.идарәче оешмалар - күпфатирлы йортларның йорт яны территориясе, шулай ук төп фасад ягыннан 5 м радиустагы күпфатирлы йорт территориясе алдындагы жир кишәрлеге йә урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (юл буенда объект урнашкан очракта).;

181.2.социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә, шулай ук учреждение территориясе алдындагы жир кишәрлеге, төп фасад ягыннан 10 м радиуста яисә урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (юл буенда урнашкан очракта) башка яктан-10 м радиуста;

181.3.күпфатирлы торак йортларда урнаштырылган торак булмаган биналардан файдаланучы затлар, идарәче оешма белән килешү булмаган очракта, аның янәшәсендәге территорияне - биналарның бөтен озынлыгы дәвамында, киңлеге - 10 м яки юл буенда урнашкан бордюрка кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта) жыештырырга хокуклы;

181.4.сәнәгать предприятиеләре һәм барлык милек рәвешләрендәге оешмалар - аларга керү юллары, алар янындагы тротуарлар, санитария-саклау зоналары. Предприятиеләреннән санитар-саклау зоналары гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар таләпләренә туры китереп билгеләнә;

181.5.төзүче-50 м радиустагы төзелеш майданчыклары янәшәсендәге территорияләр һәм гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә аларга 50 м радиуста килү юллары;

181.6.торак йортларның хужалары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә (йә жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, фактик килеп чыккан жир кишәрлеге буенча) һәм йорт хужасы алдындагы территория 5 м йә урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (юл буенда объект урнашкан очракта);

181.7.стационар булмаган объектлар (лотоклар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар - жир кишәрлеге объектын урнаштыру өчен бирелгән территория һәм янәшәдәге территория 10 м ераклыкта һәм урамның тышкы чигеннән юл буенда урнашкан очракта;

181.8.базарларның идарәче компанияләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы оешмалары (рестораннар, кафелар, кибетләр) - бирелгән жир участогы чикләрендә территорияләр һәм участок чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (юл буенда урнашкан очракта);

181.9.биналарның, корылмаларның милекчеләре яки башка хокукка ия булучылары-бина, корылма яки бирелгән жир участогы чикләре периметры буенча һәм участок чикләреннән алып урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр 10 м радиуста урнашкан территория (юл буенда объект урнашкан очракта);

181.10.автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса чикләрендә һәм башка жир кишәрлекләрендә урнашкан заправка станцияләре бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм аның янәшәсендәге территория 50 м радиуста, урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр;

181.11.гараж кооперативлары-бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә, участок чикләреннән 50 м радиустагы территория һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр һәм аларга килү юллары;

181.12.жирләү урыннары-бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм участок чикләреннән 10 м радиуста урнашкан якин-тирә территория;

181.13.гомуми файдаланудагы территорияләр-вазыйфалар вәкаләтле органнарга йөкләнә;

181.14.бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә - жир кишәрлеге (йә жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, фактик килеп чыккан жир кишәрлеге

буенча) һәм аның янәшәсендәге территория жир кишәрлегенә тышкы чигеннән 5 м ераклыкта яисә урамның йөрү өлешенә кадәр (юл буенда урнашкан очракта) жир кишәрлеге хокукына ия булучылар;

181.15.автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау тукталышлары хужалары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм аның янәшәсендәге территория жир кишәрлегенә тышкы чигеннән 10 м ераклыкта һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (юл буенда урнашкан очракта).

IX. Йорт хайваннары һәм кошлар

182.Йорт хайваннарын һәм кошларны тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш.

183.Йорт хайваннары хужалары үз йорт хайваннарын жыештыралар һәм утильләштерәләр.

184.Жирлектә яшәүчеләрнең авыл хужалыгы хайваннарын (сыерлар, сарыклар, кәжәләр, дуңгызлар һәм башка кошларны) асраулары шәхси торак йортлар территорияләрендә рөхсәт ителә.

185.Барлык продуктив хайваннар (мөгезле эре терлек, кәжәләр, сарыклар, дуңгызлар, атлар) биркалау һәм гражданның яшәу урыны буенча ветеринария учреждениеләрендә ел саен яңадан теркәлгә тиеш.

186.Йорт хайваннарын көтү жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнгән көтү урыннарында, хужасы күзәтүе астында яки Аның кушуы буенча рөхсәт ителә.

187.Йорт хайваннарын йөртү 7.00 сәгатьтән 23.00 сәгәткә кадәр рөхсәт ителә. Башка вакытта йөргәндә, хужалар урамнарда һәм торак йорт ишегалларында тынычлык тәэмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

188.Этләрне торак һәм изоляцияләнгән биналардан гомуми ишегалларына һәм урамга кыска арака һәм Борындык белән генә алып була, бары тик өч айга кадәр көчәкләрдән кала.

189.Хужалар йорт хайваннары һәм кошлары белән ишегалларын, тротуарларны, урамнарны, паркларны, газоннарны, балалар майданчыкларын, скверларны, майданнарны, шулай ук торак йортларның подъездларын пычратмаска тиеш. Этләр, мөчеләр һәм башка кечкенә хайваннар йөргәндә, хужа майданчыкларда чүп контейнерларына чыгарылырга тиешле йорт хайваннарының табигый эчәк хәрәкәтләрен тулысынча жыештыручы кирәк-яраклар булырга тиеш.

190.Этне урамда йөргән урыннарда гына төшерергә була. Махсус бүлеп бирелгән майданчыклар булмаганда, жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнгән бушлыктарда, тау битләрендә һәм башка урыннарда йөрү рөхсәт ителә.

191.Этләрне өйрәтү бары тик яхшы койма майданчыкларында яки жирлек территориясе артында гына башкарылырга мөмкин.

192.Йорт хайваннарын тәүлекнең якты вакытында гына узып китәргә кирәк, шул ук вакытта юлның уң ягына якынарак. Асфальт жәелгән юлларда асфальт жәю мөмкинлеге булган юлда йорт хайваннарын алып бару тыела.

193.Терлекләргә урамнарда калдырганда, терлек хужалары яшел үсентеләргә һәм терлекләргә утарларга тотылган чыгымнарны бозмыйлар.

194.Өй кәжәләре йорт яны территориясе эчендә яисә көтүлек хужалары күзәтүе астында булырга тиеш.

195.Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны балалар майданчыкларына, мәктәпләр, балалар бакчалары территорияләренә, ашханәләргә, поликлиникаларга, азык-төлек кибетләренә кертгез;

2) пляждарда йорт хайваннарын йөртү һәм аларны сулыкларда коену;

3) тыю язмасы булганда хайваннарны учреждениеләргә рөхсәт итегез;

4) торак пунктлар территориясендә хайваннарны һәм кошларны озатмыйча чыгарырга;

5) исерек хәлдә булган кешеләргә, шулай ук ундүрт яшенә житмәгән кешеләргә хайваннарны йөрөп чыгарга;

б) балконнарда, лоджияларда, торак йортларның гомуми файдалану урыннарында (чиктәш фатирлар коридорларында, баскычларда, чардакларда, подвалларда һәм башка ярдәмче биналарда) даими тоту;

7) махсуслаштырылган чаралар уздыру урыннарыннан тыш, авыл жирлекләрендә йорт хайваннарын урнаштыру (күргәзмәләр һ.б.).

196.Йорт хайваннары һәм кошлар хужалары бурычлы:

1) терлекчелек продуктарына ветеринария-санитария мөнәсәбәтендә терлекчелек авыруларын кисәтүне һәм аның иминлеген тәмин итүче хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, терлекчелек калдыклары белән әйләнә-тирә мохитне пычратуга юл куймаска, шулай ук ел саен яңадан теркәлү чорында мәжбүри дөвалау-профилактика чараларын үткәргә;

2) хайваннар урнашкан урынын даими контрольдә тоту;

3) хайваннар авыруы булганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук гадәти булмаган тәртиптә ветеринария учреждениеләре белгечләренә шунда ук хәбәр итәргә. Алар килгәнче авыру билгеләре булган хайваннарны аерыгыз;

4) ветеринария белгечләре таләбе буенча хайваннарны тикшерү, диагностик тикшеренүләр, прививкалар һәм дөвалау-профилактик дөвалау өчен бирергә.

197.Мәрхүм терлекләренә күмү махсус билгеләнгән урында махсус оешма тарафыннан башкарыла.

198.Үз территориясендә сакчы этләре булган оешмалар бурычлы:

1) гомуми нигездә этләренә теркәү;

2) этләренә нык бәйләүдә тоту;

3) килүчеләренә хайваннарга керү мөмкинлеген бетергә;

4) эш туктаганнан соң яисә гомуми файдалану территориясеннән читкә тайпылган территориядә, территориягә кергәндә кисәтү язуы булганда гына этләренә бәйдән спкындырырга.

199.Жәмәгать урыннарында озатучы затларсыз күзәтүчесез хайваннар тотылырга тиеш.

200.Күзәтүчесез хайваннарны тоту мондый хайваннарны тапкан махсус предприятие яки жирле үзидарә органнары белән төзелгән килешү буенча башкарылырга мөмкин.

201.Күзәтүчесез хайваннарны тоту чараларын тормышка ашыру хайваннарга кешелеккә караш һәм ижтимагый эхлак нормаларын үтәү принципларына нигезләнә.

202.Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны фатирлардан һәм шәхси йортлар территориясеннән тиешле суд карарыннан башка алырга;

2) кибетләр, даруханәләр, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре һ. б. пр бәйдән этләренә арендага алырга.;

3) ветеринария органнары тәкъдименнән башка жимлекләр һәм башка тоту чараларын кулланырга.

Х. Кагыйдәләр таләпләрен үтәүне контрольдә тоту

203.Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән жирлек территориясен төзекләндерү таләпләрен үтәүне тәмин итәргә тиеш.

204.Әлеге кагыйдәләренә бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә җаваплылыкка тартыла (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукий актларында каралган нормалары һәм кагыйдәләре нигезләмәләреннән тыш).

205.Төзекләндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукий актлар таләпләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту затны күрсәтелгән таләпләренә үтәүдән һәм закон бозуларны бетерүдән азат итми.